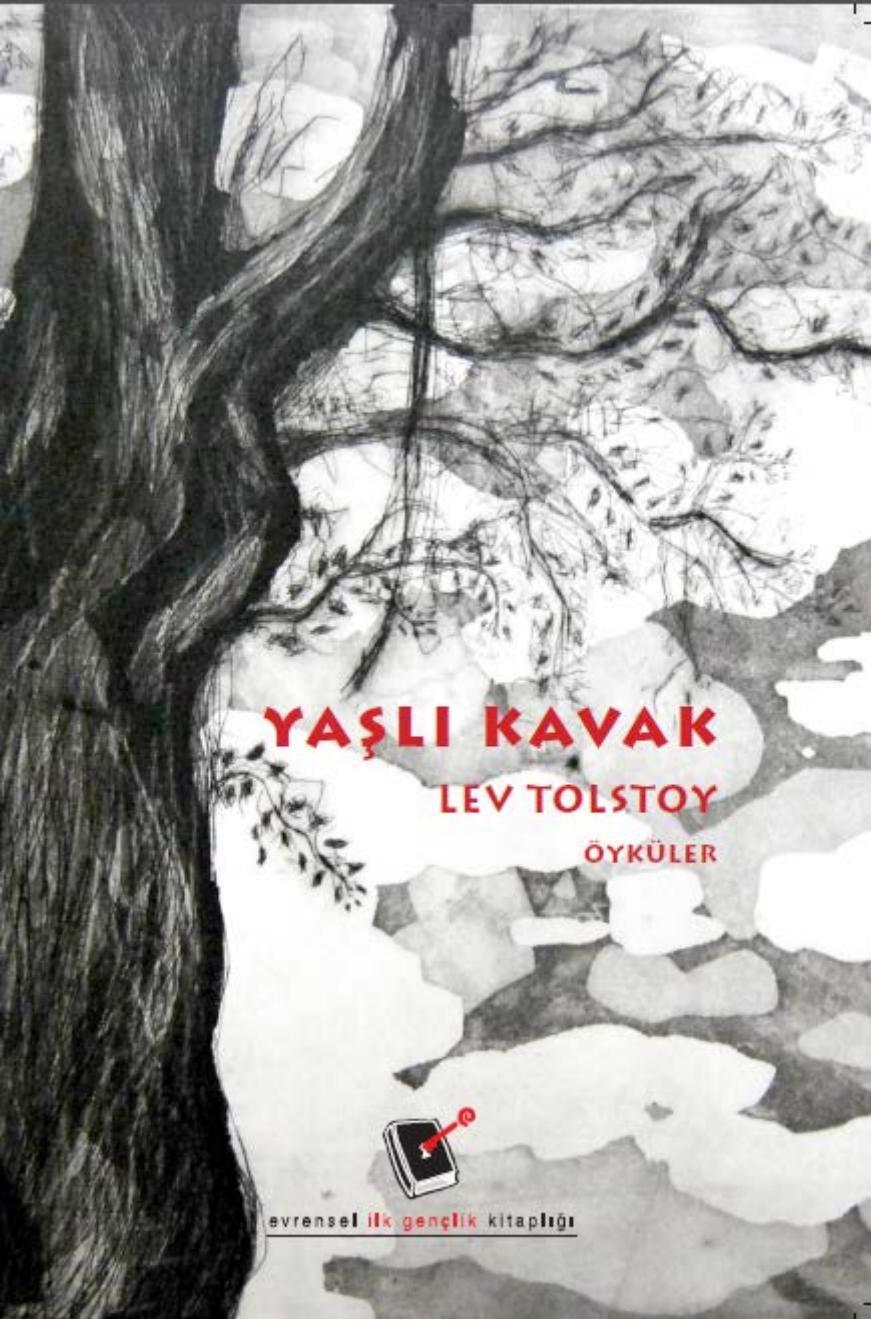

YAŞLI KAVAK
LEV TOLSTOY
ÖYKÜLER
evrensel ilk gençlik kitaplığı

evrensel ilk gençlik kitaplığı

Kitabın orijinal adı:
Л.Н.Толстой. Рассказы из «Новой азбуки» и «Книг для чтения».

Yeni Alfabe ve Halk Öyküleri'nden Seçkiler
Lev Nikolayeviç Tolstoy

Rusça redaksiyon: Doç. Dr. Makbule Muharremova
Türkçe redaksiyon: Gülsüm Cengiz
Resimleyen: Aslı Akyüz
Çeviriler Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü öğrencileri Zehra Asutay, Burcu Bilir, Aslıhan Boyugür, Duygu Özgün, Elvin Keskin, Benan Uca, Canan Ünlü, Bedriye Yortanlı tarafından kitabın orijinal dili Rusçadan yapılmıştır.

Lev Nikolayeviç Tolstoy

YAŞLI KAVAK

Resimleyen
Aslı Akyüz

Öyküler

DOĞA BASIN YAYIN
Dağıtım Ticaret Limited Şirketi
Tarlabaşı Blv. Kamerhatun Mah. Alhatun Sk. No: 25 Beyoğlu / İstanbul
T: 0212 255 25 46 F: 0212 255 25 87
www.evrenselbasim.com - info@evrenselbasim.com

Evrensel Basım Yayın **513**
İlk Gençlik Kitaplığı **13**
Yaşlı Kavak: Lev Nikolayeviç Tolstoy

Kapak Görseli ve İç Resimler: **Aslı Akyüz**
Kapak Tasarım: **Bahar Eroğlu**
Logo Tasarım: **Vahit Akça**

ISBN 978-605-5315-37-5
© Evrensel Basım Yayın **2012** - Sertifika No: **11015**

Birinci Basım **Ekim 2012** - İkinci Basım **Eylül 2014** • İstanbul

Baskı: Ezgi Matbaacılık Tekstil Pors. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.
Sanayi Cd. Altay Sok. No: 14 Yenibosna / İstanbul • Sertifika No: 12142
T: 0212 452 23 02 - www.ezgimatbaa.net

YAŞLI KAVAK

İÇİNDEKİLER

Lev Tolstoy ve Çocuk Edebiyatı 11
Buluntu 15
Adam ve Salatalıklar 16
Yangın 16
Vezir Abdül 18
St. Gotthard Köpeği 20
İşçiler ve Horoz 20
Baba ve Oğulları 21
Rüzgâr Neden Oluşur? 21
Rüzgâr Ne İçindir? 23
Tavşanlar 26
Sivrisinek ve Aslan 27
Elma Ağaçları 27
Duyular 30
Atlayış 32
Öyküler 34
Filipok 36
Adil Hâkim 39
Aslan ile Fare 44
Geyik ile Yavrusu 45
Ördek ile Ay Dede 45
Tilki ile Asma 46
Bahçıvan ile Oğulları 47
Kurt ile Turna 47
Serçe ile Kırlangıçlar 48

Köpekbalığı 49
Fare-Kız 51
Denizlerdeki Su 53
Nereye Gider? 53
Öyküler 53
İnekçik 56
Kartal ile Kaplumbağa 59
Deniz 59
Eşek ile At 60
Köylü ile At 60
Öyküler 61
Üç Ayı 63
En İyi Armutlar 66
Kazların Roma'yı Kurtarışı 67
Çar ve Gömlek 69
Don Olunca Ağaçlar 70
Niye Çatlar? 70
İki Tüccar 72
Şahin ve Horoz 74
Buzun Üzerinde Buzağı 74
Altın Saçlı Prenses 75
Mıknatıs 78
Roma'nın Kuruluşu 80
Büyükbaba ve Torunu 83
Çocuk, Kör Dilencilerden 85
Korkmamayı Nasıl Öğrendi? 85
Taş 85

Aslan Postu Giyen Eşek 86
Çimenlerin Üzerindeki 87
Çiy Taneleri... 87
Tavuk ve Kırlangıç 87
Kızılderili ve İngiliz 88
Tavşanlar ve Kurbağalar 89
Ambarın Altındaki Fare 89
Paylaşma Vasiyeti 90
Çin Prensesi Silinçi 91
Kartal 91
Geyik ve Üzüm Bağı 93
Padişahın Oğlu 93
Ve Arkadaşları 93
Eskimolar 98
Semyon Amca Ormanda 100
Yılanın Başı ve Kuyruğu 102
Tavuk Ve Sahibi 102
Fil 103
Hırsız Kendini Nasıl Ele Verdi? 103
Küçük Balık ve Balıkçı 104
Köylü Taşı Nasıl Kaldırdı? 105
Dokunmak ve Görmek 106
Köpekçik Elindeki Eti 106
Nasıl Kaybetti? 106
Şat ve Don 107
İki Kardeş 108
Kirpi ile Tavşan 110

Prens ve Şahin 113
İki Arkadaş 114
Üç Hırsız 115
Eşit Miras 116
İki At 117
Buz, Su ve Buhar 118
Öyküler 121
Karınca ve Güvercin 122
Yalancı 123
Buharalılar 124
İpek Böceği Yetiştirmeyi 124
Nasıl Öğrendiler? 124
Kardeşimi Öyle Çok 125
Seviyorum Ki... 125
Çocuk ve Arı Kovanları 126
Camlar Neden Terler 128
Ve Çiy Neden Oluşur? 128
Ağaçlar Nasıl Yürüyor? 130
Aslan, Ayı ve Tilki 132
Kedi Yavrusu 132
Köylü ile Su Cini 133
Yangın Köpekleri 134
Yaşlı Kavak 135

Lev Tolstoy ve Çocuk Edebiyatı

Günümüzde sanat, insanları
kardeşçesine birleştirdiğinde
görevini yapmış olacaktır

Lev Tolstoy

Büyük Rus yazarı Lev Nikolayeviç Tolstoy 9 Eylül 1828 yılında Tula ilinde bulunan ailesine ait Yasnaya Polyana malikânesinde doğdu. İki yaşında annesini, dokuz yaşında babasını kaybetti. Anne ve babasının olmaması sebebiyle eğitimini halaları üstlendi ve Tolstoy 1843 yılında Doğu dilleri okumak üzere Kazan Üniversitesi'ne gönderildi. Uzun bir süre geçmeden Tolstoy buradaki eğitimini yarıda bıraktı ve hukuk fakültesine geçti. Bu fakültede de eğitimini yarıda bırakarak, 1847 yılında doğduğu yer olan Yasnaya Polyana'daki çiftliğine geri döndü.

Daha genç yaşta halkın sorunlarının eğitimsizlikten kaynaklandığını fark eden Tolstoy, 1849 yılında kendi çiftliğinde köylülerin çocukları için okul açtı. Fakat eğitim ile ilgili fikirlerinin gerçekleştirilmesinde kendisinin henüz yetersiz

olduğunu düşünen Tolstoy 1851'de Rus ordusuna yazıldı ve Kırım Savaşı'na katıldı.

Savaş sırasında ve savaştan sonra birkaç eser yazan Tolstoy aynı zamanda eğitim konusundaki bilgisini geliştirmek ve pekiştirmek amacıyla Avrupa ülkelerine seyahate çıktı. Burada, eğitim kuramlarını ayrıntılı bir şekilde inceledi ve 1860'ta tekrar Yasnaya Polyana'ya dönerek Tula ilinin birkaç köyünde köylüler için okullar açtı. Eğitim vermekle beraber Tolstoy "Yasnaya Polyana" başlığı ile bir eğitim dergisini yayınlamaya da başladı.

1871 yılında "Alfabe" kitabını yazmaya başlayan Tolstoy 1872'de onu tamamladı. Kitabın içinde okuma yazma ve aritmetik bilgileri bölümlerinden başka öykülerden oluşmuş "Okuma için Rus kitabı" ve "Okuma için Slav kitapları" bölümleri de vardı.

Birkaç yıl süren denemelerden sonra Tolstoy "Alfabe" kitabı üzerinde değişiklikler yaptı ve 1875 yılında "Yeni Alfabe" adında bir kitap yayınlandı. Bu kitap Rusya'nın Millî Eğitim Bakanlığı tarafından onaylandı ve Tolstoy daha hayattayken kitap 20 baskı yaptı.

"Alfabe'nin" "Okuma için Rus kitapları" bölümünde anlatılan öykülerin kaynakları ata sözleri, deyimler, dünya masallarından derlemeler, destanlar veya gerçek olaylardır. Ders yaptığı sırada Tolstoy öğrencilerin yazdığı kompozisyonlardan birkaçını da seçerek kitaba dahil etmiştir. Daha sonra "Alfabe" kitabının bu bölümü "Halk öyküleri" adı ile tanındı.

Doğayı, doğal olayları bilimsel açıdan açıkladığı konularda ise Tolstoy, bilgileri tam olarak aktarabilmek için fen

bilimlerini araştırmıştır. Bununla ilgili yazarın günlüğünde birçok notla karşılaşılmaktadır.

Anlatacak konuları seçerken Tolstoy konunun sade, basit ve aynı zamanda çekici, eğitici ve öğretici olmasına dikkat etmiştir. Başlıca olarak, hayranlıkla okuduğu Yunan edebiyatına müracaat etmiş ve sırf bu amaçla Yunan dilini de öğrenmiştir.

1876 yılında, öykülerini çok değerli bulduğunu belirten çocuk yazarı E.V. Lvov'a cevap mektubunda Tolstoy şöyle yazmıştı:

"… buradaki masallar ve fabllar bunların 20 kat fazlası arasından seçilmiş ve seçildikten sonra her birinin üzerinde 10 kere daha değişiklik yapılmıştır."

Aynı mektupta Tolstoy bütün eserleri arasında en çok bu kitaba emek verdiğini söylüyor ve bu işin zorluğunu her kelimenin güzel, kısa, net ve sade olmasında, fazlalık ve sahtecilik olmadan kaleme alınmasında görüyordu.

Tolstoy "Alfabe" kitabına karşı büyük bir ümit besliyordu. Çünkü ona göre, köylü çocuklarından çar çocuklarına kadar herkes eğitimini bu kitaptan alarak dil ve edebiyat üzerine ilk izlenimlerini de bu kitaptan edinmiş olacaktı. "Alfabe'yi yayınladıktan sonra ölebilirim," diyordu Tolstoy 1872 yılında, zira "Alfabe" halktan olan çocuklar ve halk için yazılmış hemen hemen ilk öykü kitabıydı.

"Alfabe" kitabıyla Tolstoy yazı ve okuma eğitiminde yeni bir şey keşfetmedi fakat yazdığı öykülerle o kuşakları daha iyi kalpli, anlayışlı ve ince ruhlu yapan zengin bir çocuk edebiyatı bıraktı.

Takdim ettiğimiz kitapta Tolstoy'un "Alfabe" ve "Yeni Alfabe" kitaplarından seçme öyküler, fabllar, masallar, an-

latılar vs. verilmiştir. Kitabı hazırlarken, “Alfabe” ve “Yeni Alfabe” kitaplarını orijinalinden okuyamayanlar için onların bütün özelliklerini içeren metinlerin seçilmesine dikkat edilmiştir. Metinlerin Rusça aslından Türkçeye çevirisi Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü 2008 mezunları tarafından Lev Tolstoy’a özgü özen, özveri ve gayret gösterilerek yapılmıştır.

Doç.Dr. Makbule Muharremova
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi
Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümü

BULUNTU

(Yaşanmış bir olay) - Çeviren: Zehra Asutay

Yoksul bir kadının Maşa adında bir kızı vardı. Bir sabah Maşa su doldurmaya giderken evlerinin kapısında bezlere sarılmış bir şey gördü. Maşa kovaları yere koyup bohçaya benzeyen şeye yaklaştı. Bezi açmak için dokununca içinden şöyle bir ses geldi.

"Uva! Uva! Uva!"

Maşa eğilip bakınca bunun küçük, güzel bir bebek olduğunu gördü. Bebek yüksek sesle bağırıyordu. Inga! Inga!

Maşa onu kollarına alıp eve götürdü. Ona kaşıkla süt içirdi.

Annesi; "Ne getirdin sen?" dedi.

Maşa; "Kapımızda bir bebek buldum," dedi.

Annesi, "Yoksul halimizle bu bebeği nasıl besleyeceğiz? Ben komşulara gidip bu bebeği almalarını isteyeceğim," dedi.

Annesinin bu sözlerini duyan Maşa ağlamaya başladı;

"Anneciğim, o fazla bir şey yemez, bırak kalsın. Bak, nasıl da büzülmüş kırmızı elleri ve parmakları var," dedi.

Annesi, bebeğe baktı ve ona acıdı. Bebeğin kalmasına razı oldu. O günden sonra Maşa bebeği besledi ve kundakladı. Ona uyurken şarkılar söyledi.

ADAM VE SALATALIKLAR

(Fabl) - Çeviren: Zehra Asutay

Bir gün adamın biri salatalık çalmak için sebze bahçesine gitmiş. Sürünerek salatalıkların yanına varmış. Bu sırada şöyle düşünmüş: “Bir çuval salatalık yürütebilsem onları satarım, bu paraya tavuk alırım. Tavuk yumurtlayınca birçok yumurtam olur. Tavuk yumurtaların üstüne kuluçkaya yatar, pek çok civciv çıkarır. Ben civcivleri besler büyütürüm. Civcivleri satıp domuz alırım. Domuz yavrulayınca birçok domuzum olur. Domuz yavrularını satıp kısrak satın alırım. Kısrak yavrulayınca birçok tayım olur. Tayları besler büyütürüm. Tayları satıp ev ve sebze bahçesi satın alırım. Sebze bahçesine salatalık ekerim ve kimsenin bunları çalmasına izin vermem. Sağlam bekçiler tutarım ve salatalıkları ekerim; kendim de böyle yanlarından geçerim. Bir de; ‘Hey siz! Gözünüzü dört açın!’ diye bağırırım.”

Adam bunları aklından geçirirken bir başkasının bahçesinde olduğunu tamamen unutmuş ve bütün gücüyle bağırmış. Bekçiler adamın sesini duymuşlar. Koşup adamı yakalamışlar ve dövmüşler.

YANGIN

(Yaşanmış bir olay) - Çeviren: Zehra Asutay

Köydeki bütün erkekler ve kadınlar tarlaya çalışmaya gitmişlerdi. Köyde yalnızca yaşlılar ve çocuklar kalmıştı. Köydeki evlerden birinde büyükanne ve üç torunu yaşıyordu.

Büyükanne sobayı yaktıktan sonra dinlenmek için yattı. Üstüne sinekler konuyor ve onu ısırıyordu. Büyükanne başını havluyla kapattı ve uyudu. Torunlarından biri olan üç yaşındaki Maşa, sobayı açtı. Bir testi kırığına sobadan kömür doldurup evin bitişiğindeki samanlığa gitti. Samanlıkta saman demetleri duruyordu. Köylü kadınlar bu demetleri balya sarmak için hazırlamıştı. Maşa kömürleri saman demetlerinin altına koydu ve üfledi. Saman alev alınca sevindi. Eve gidip erkek kardeşi Kiryuşka'nın elinden tutarak samanlığa getirdi. Kiryuşka daha bir buçuk yaşındaydı ve yürümeyi yeni öğrenmişti.

Maşa kardeşine, "Bak Kiryuşka, ben ne güzel bir soba yaktım," dedi. Saman demetleri artık yanıyor ve çatırdıyordu. Samanlığı duman kaplayınca Maşa korktu ve eve geri koştu. Bu sırada Kiryuşka eşiğe düştü, burnu acıdı ve ağladı. Maşa onu içeri götürdü ve ikisi de masanın altına saklandılar. Büyükanne her şeyden habersiz uyuyordu. Maşa ve Kiryuşka'nın ağabeyleri sekiz yaşındaki Vanya sokaktaydı. Evin bitişiğindeki samanlıktan duman çıktığını görünce kapıya koştu. Dumanların içinden geçip eve girdi ve büyükanneyi uyandırdı. Ama büyükanne uykudan yeni uyandığı için sersemlemişti; çocukları unutup dışarı fırladı. Yardım istemek için koşarak komşularına gitti. Maşa bu sırada masanın altında duruyordu ve ses çıkarmıyordu. Ama küçük oğlan bağırıyordu, çünkü burnunu çok acıtmıştı. Vanya onun bağırışını duyunca masanın altına baktı ve kardeşlerini gördü. Maşa'ya; "Koş, yanacaksın!" diye bağırdı. Maşa samanlığa koştu, ama dumandan ve alevlerden geçemedi. Geri döndü. Vanya pencereyi kaldırdı ve ona tırmanmasını söyledi. Maşa pencereye sokulunca Vanya erkek kardeşini yakalayıp onu sürükledi. Ama oğ-

lan ağırdı ve Vanya onu taşıyamıyordu. Oğlan ağlıyordu ve Vanya'yı itiyordu. Vanya onu pencereye götürünceye kadar iki kez düştü. Evin kapısı artık yanmıştı. Vanya oğlanın başını pencereye soktu ve onu itmek istedi. Ama oğlan çok korkmuştu, küçücük elleriyle parmaklıklara sarıldı ve bırakmadı. Vanya, Maşa'ya "Onu başından tut!" diye bağırdı ve kendi de oğlanı arkasından itti. Böylece onlar kardeşleri Kiryuşka'yı pencereden sokağa çıkardılar. Kendileri de atlayıp yangından kurtuldular.

VEZİR ABDÜL

(Masal) - Çeviren: Zehra Asutay

Acem şahının Abdül adında dürüst bir veziri varmış. Bir gün vezir Abdül, şahın yanına gitmek için yola çıkmış. Kente geldiğinde halkın isyan etmek için toplandığını görmüş. Toplananlar veziri görür görmez çevresini sarmışlar, atının önünü kesmişler. Ona, eğer istediklerini yapmazsa öldüreceklerini söylemişler. Bir adam onun sakalını tutup çekmeye cesaret etmiş.

Vezir Abdül serbest kalınca şahın yanına gitmiş. Şahtan halka yardım etmesini ve ona böyle kötü davrandıkları için onları cezalandırmamasını rica etmiş.

Ertesi sabah bir tüccar vezirin yanına gelmiş. Vezir onun neye ihtiyacı olduğunu sormuş. Adam ona şöyle demiş:

"Dün size çok kötü davranan adamın kim olduğunu söylemeye geldim. Ben onu tanıyorum, o benim komşum, adı da Nagim. Birisini gönderin, onu alıp getirsinler ve cezalandırın onu!"

Vezir tüccarı bırakmış ve Nagim'i bulup getirmeleri için adamlarını göndermiş. Nagim onu ele verdiklerini anlayınca çok korkmuş. Korku içinde vezirin yanına gelip ayaklarına kapanmış.

Vezir onu yerden kaldırdıktan sonra şunları söylemiş:

"Ben seni cezalandırmak için değil, sadece sana kötü bir komşuya sahip olduğunu söylemek için çağırdım. O seni ele verdi, kendini ondan koru."

ST. GOTTHARD KÖPEĞİ

(Anlatı) - Çeviren: Zehra Asutay

İsviçre ve İtalya yan yana iki ülkedir. Bu iki ülke arasında Alp Dağları vardır. Bu dağlar öyle yüksektir ki üzerindeki kar hiçbir zaman erimez. İsviçre'den İtalya'ya gidebilmek için bu dağları aşmak gerekir. Yol St. Gotthard dağından geçer. Bu dağın en üstünde, yolda bir manastır vardır. Bu manastırda rahipler yaşar. Bu rahipler yolculara dinlenecek ve kalacak yer sağlarlar. St. Gotthard'da hava hep kapalı olur; yazın dumanlıdır ve hiç açık olmaz. Kışınsa öyle tipiler olur ki beş arşın yüksekliğinde kar yığınları oluşur. Yoldan geçenler sık sık bu tipilerde donma tehlikesiyle karşı karşıya kalırlar. Rahiplerin köpekleri vardır ve bu köpekler karda insanları bulmaya alışkındır.

Bir keresinde bir kadın bebeğiyle İsviçre tarafındaki yolda gidiyormuş. Tipi başlayınca kadın yolunu kaybetmiş. Karların üstüne oturmuş. Donmak üzereyken köpekleriyle yola çıkan rahipler kadını ve küçük bebeğini bulmuşlar. Rahipler bebeği ısıtıp karnını doyurmuşlar. Ama kadın ölmüş ve rahipler onu manastırda defnetmişler.

İŞÇİLER VE HOROZ

(Fabl) - Çeviren: Zehra Asutay

Hanım ağa, sabaha karşı horozu öter ötmez işçileri uyandırıyor ve çalıştırmaya başlıyordu. Bu durum işçilere ağır geldi ve hanım ağa onları uyandırmasın diye horozu öldürmeye karar verdiler. Horozu öldürdüler, ama bu kez

durum onlar için daha kötü oldu. Çünkü hanım ağa uyuya kalmaktan korktuğu için işçileri daha erken kaldırmaya başlamıştı.

BABA VE OĞULLARI

(Fabl) - Çeviren: Zehra Asutay

Baba oğullarına uyum içinde yaşayıp birbirlerinden ayrılmamalarını tembihlemişti; ama onlar babalarının sözünü dinlemediler. Bunun üzerine baba çocuklarını yanına çağırıp onlara bağlanmış bir demet dal vererek "Kırın!" dedi.

Çocuklar ne kadar uğraştılarsa da demetlenmiş dalları kıramadılar. Bunun üzerine baba demeti çözdü ve dalları birer birer kırmalarını söyledi.

Çocuklar hepsini birer birer kırdılar. O zaman baba şöyle dedi:

"Siz de işte bu dallar gibi bir arada olup bütünlüğünüzü bozmazsanız yenilmezsiniz; ama aranız bozulup ayrılırsanız hepiniz kolayca yok olursunuz."

RÜZGÂR NEDEN OLUŞUR?

(Bilgilendirici metin) - Çeviren: Zehra Asutay

Balıklar suyun içinde yaşayıp soluk alırlar; insanlar da yeryüzünü çevreleyen havayla yaşarlar. Balıkların kendileri ya da su hareket etmedikçe balıklar suyu ne duyar ne de görürler. Biz de hareket etmediğimiz ya da hareket etme

diği sürece havanın varlığını hissedemeyiz. Fakat koştuğumuz zaman havanın yüzümüze çarptığını fark ederiz. Bazen de koştuğumuzda havanın kulaklarımızda ıslık çaldığını işitiriz. Isınmış bir odanın kapısını açtığımızda soğuk hava odaya hep kapının alt kısmından girer, sıcak hava da üst kısmından dışarı çıkar.

Birisi oda boyunca gidip geldiğinde ya da bir kumaş parçasını salladığında biz, "Rüzgâr yapıyor," deriz. Soba yakılırken ona hep hava üflenir. Rüzgâr dışarıda gece gündüz farklı yönden eser. Bu, havanın dünyanın bir yerinde çok ısındığı, başka bir yerindeyse soğuduğu için

olur; rüzgâr başladığı zaman soğuk hava aşağı iner, sıcak hava yukarı çıkar. Aynen kapı örneğindeki soğuk havanın kapının altından girip sıcak havanın üstünden çıktığı gibi, rüzgâr soğuk olan yeri ısıtana ve sıcak olan yeri soğutana kadar böyle esmeye devam eder.

RÜZGÂR NE İÇİNDİR?

(Bilgilendirici metin) - Çeviren: Zehra Asutay

İki çıta artı şeklinde bağlanır ve bunun çevresine dört çıta çakılır. Hepsinin üstüne kâğıt yapıştırılır. Bir ucuna liflerden (kırpık kâğıtlardan) yapılmış bir kuyruk, diğer ucunaysa uzun bir ip bağlanır ve böylece uçurtma hazır olur. Sonra uçurtma alınır, koşarak rüzgâra bırakılır. Rüzgâr uçurtmayı yakalayıp onu gökyüzüne yükseltir. Uçurtma titrer, uğuldar, döner ve liften kuyruğu dalgalanır. Rüzgâr olmasaydı, uçurtmalar uçurulamazdı.

Çıtadan dört tane kanat yapılır, bunlar artı şeklinde milin içine sokulur. Mile dişliler ve tekerlekler geçirilir ki mil dönerken dişlilere ve tekerleklere takılıp tekerlekler de değirmen taşını döndürsün diye... Sonra kanatlar rüzgâra karşı bırakılır: Kanatlar dönmeye başlar, dişliler ve tekerlekler ardı ardına takılırlar ve değirmen taşı öteki değirmen taşının üzerinde döner. O zaman tahıl taneleri aralıklarla iki değirmen taşının arasına dökülür. Tahıl taneleri toz haline gelir ve un kovasına dökülür. Rüzgâr olmasaydı, tahıllar yel değirmeninde öğütülemezdi.

Kayığın ya da geminin suyun üstünde daha hızlı gitmesi istendiğinde, kayığın ortasına büyük bir direk dikilir. Bu di-

reğe enlemesine bir kiriş eklenir. Bu kirişe keten bezinden bir yelken gerilir. Yelkenin aşağı tarafına ip bağlanır ve ip tutulur. Sonra yelken rüzgâra karşı açılır. O zaman rüzgâr yelkeni öyle kuvvetli bir şekilde şişirir ki kayık yana doğru eğilir. İp elden kaçar ve kayık rüzgârda öyle hızlı gider ki kayığın burnunun altında sular köpürmeye başlar; ve kıyı sanki kayığın yanından geriye doğru koşar. Rüzgâr olmasaydı, gemiler yelkenle gidemezdi.

İnsanların yaşadığı yerde hava kirlenir; eğer rüzgâr olmasaydı bu kirli hava olduğu yerde kalırdı. Ama rüzgâr esince bu kirli havayı dağıtır; yerine ormanlardan, kırlardan iyi ve temiz hava getirir. Rüzgâr olmasaydı insanların nefes alıp vermesiyle kirlenen hava yerde kalırdı. İnsanlar nefes alıp verdikleri bu yerlerden ayrılmak zorunda kalırlardı.

Vahşi hayvanlar ormanlarda ve kırlarda dolaşırken hep rüzgâra karşı giderler. Önlerindeki şeyi kulaklarıyla duyarlar ve burunlarıyla koklarlar. Rüzgâr olmasaydı onlar nereye gittiklerini bilemezlerdi.

Bir otta, çalıda ya da ağaçtaki çiçeklerin tohum vermesi için bir çiçeğin poleninin öteki çiçeklere geçmesi gerekir. Bu durum otların, çalıların, ağaçların hemen hemen hepsi için böyledir. Çiçekler birbirinden uzaktır ve onların kendi polenlerini ötekine göndermeleri imkânsızdır. Rüzgâr bulunmayan seralarda salatalık yetiştirilirken insanlar çiçeklerinden birini kendileri koparır. Çiçeğin poleninin ürünün çiçeklerine düşüp döllenmesi için kopardıkları çiçeği ötekinin üzerine koyarlar. Arılar ve öteki böcekler de bu polenleri ayaklarında çiçekten çiçeğe taşırlar, ama bu polenleri en çok rüzgâr taşır. Rüzgâr olmasaydı bitkilerin yarısı tohumsuz kalırdı.

Sıcak havalarda suyun üstünden buhar çıktığını görü

rüz. Bu buhar çok yükseklere çıkar ve soğuyunca aşağıya yağmur damlaları halinde düşer. Yeryüzünün üzerinde buhar sadece su olan yerlerde –derelerin, bataklıkların, göletlerin, akarsuların ve en çok da denizlerin üzerinde yükselir. Rüzgâr olmasaydı buharlar yalnızca suların üzerindeki bulutlarda toplanırdı ve yine buharın yükseldiği yere yağmur yağardı. Dereye, bataklığa, akarsuya, denize yağmur yağar, ama toprağa, kırlara ve ormanlara yağmur yağmazdı. Rüzgâr bulutları dağıtarak bütün yeryüzünün sulanmasını sağlar. Rüzgâr olmasaydı, su olan yerlerde daha çok su birikirdi, ama toprak kururdu.

TAVŞANLAR

(Anlatı) - Çeviren: Zehra Asutay

Tavşanlar geceleri beslenirler. Kışın orman tavşanları ağaçların kabuğunu yerler. Kır tavşanlarıysa kırlardaki kış sebzeleriyle ve otlarla, ambardaki tahıl taneleriyle beslenirler.

Tavşanlar geceleri dolaşırken karlar üzerinde derin ve görülebilir izler bırakırlar. Tavşanı avlamak isteyen çoktur; insanlar, köpekler, kurtlar, tilkiler, kuzgunlar ve kartallar. Tavşan geceleri dümdüz ve doğruca gitseydi, gündüzleri onun izini sürüp yakalayabilirlerdi; ama tavşanın doğasında korkaklık vardır ve onu kurtaran şey bu korkaklığıdır.

Tavşan gece kırlarda ve ormanda korkusuzca dolaşır ve düz izler bırakır; ama ne var ki sabah olur olmaz düşmanları uyanır. Tavşan ormanda köpeklerin havlamasını, kızakların çığlığını, köylülerin sesini, kurtların ulumasını duyunca korkudan oradan oraya dönmeye başlar. Öne doğru çıkar bir şeylerden korkar ve kendi izleri üzerinde geriye koşar. Bir ses duyar duymaz, zıplayabildiği kadar zıplar ve eski izlerinden başka yöne koşar. Başka bir şeyin sesini, çıtırtısını duyan tavşan yine geriye döner ve başka bir tarafa koşar. Aydınlık olunca da yere yatar.

Ertesi sabah avcılar tavşanın izlerini çözümlemeye çalışırken çift izleri ve uzun atlayışları karşılaştırırlar ve tavşanın kurnazlığına hayret ederler. Tavşansa kurnazlık etmeyi düşünmemiştir bile. O yalnızca her şeyden, duyduğu her sesten korkmaktadır.

SİVRİSİNEK VE ASLAN

(Fabl) - Çeviren: Zehra Asutay

Sivrisinek aslanın yanına gelmiş ve şöyle demiş:

"Benden daha güçlü olduğunu mu sanıyorsun? Nasıl öyle olabilir ki? Sende nasıl bir güç var? Yalnızca tırnaklarınla tırmalıyorsun ve dişlerinle kemiriyorsun. Ben senden daha güçlüyüm, istersen savaşalım!"

Sivrisinek vızıldayarak uçup aslanın yüzünü ve burnunu ısırmış. Aslan sivrisineği kovmak için pençeleriyle kendi yüzüne vurmuş, tırnaklarıyla yüzünü yırtmış. Bütün yüzü kanlar içinde kalmış ve gücünü yitirmiş.

Sivrisinek onun halini görünce sevinçle vızıldayarak uçup gitmiş. Uçarken örümcek ağına takılmış ve örümcek onu içine çekmiş. O zaman sivrisinek şöyle demiş:

"En güçlü hayvan olan aslanı yendim, ama işte pis bir örümcek yüzünden ölüyorum."

ELMA AĞAÇLARI

(Öykü) - Çeviren: Zehra Asutay

İki yüz tane elma fidanı diktim; üç yıl ilkbaharda ve sonbaharda diplerindeki toprağı kabartıp havalandırdım. Kışa doğru tavşanlardan korumak için samanla sardım. Dördüncü yıl, kar eriyince elma ağaçlarıma bakmaya gittim. Kışın büyümüşlerdi; üzerlerindeki kabuk parlak ve olgundu, budaklarının hepsi sağlamdı. Dalların uçlarında ve çatal yerlerinde benek gibi yuvarlak tomurcuklar vardı. Pat

layıp çiçek açacaklardı. Hatta bazı tomurcuklar patlamıştı ve çiçeklerin yapraklarının kırmızı kenarları görünüyordu.

Ben bütün tomurcukların önce çiçek açıp sonra meyve vereceklerini bildiğim için elma ağaçlarıma bakarak sevindim. Ama birinci ağaca bakınca, aşağıda toprağın tam üstündeki bölümde ağacın kabuğunun ta içine kadar beyaz

bir halka halinde kemirildiğini gördüm. Bunu fareler yapmıştı. Öteki elma ağacına bakınca onun da aynı durumda olduğunu gördüm. İki yüz ağaçtan bir tanesi bile sağlam kalmamıştı. Kemirilmiş yerleri reçine ve bal mumuyla sıvadım, ama elma ağaçları çiçeklenince çiçekleri hemen döküldü. Küçük yapraklar çıktı, onlar da soldu ve kurudu. Kabukları buruşup karardı. İki yüz elma ağacından yalnız dokuz tanesi kalmıştı. Bu dokuz elma ağacının kabuğu halkalarla birleşmemişti, beyaz halkada kabuk şeridi duruyordu. Bu şeritlerde, kabuğun ayrıldığı yerde urlar oluşmuştu ve elma ağaçları hasta olduğu halde büyüyordu. Geri kalanların hepsi mahvolmuştu. Yalnızca kemirilmiş yerlerin aşağısında filizler çıkmıştı; ama onlar da sağlıklı büyümüyordu.

Ağaçların kabuğu insanların damarları gibidir. İnsanlarda kan damarlar aracılığıyla dolaşır, ağaçlarda da özsu kabuk aracılığıyla dolaşarak dallara, yapraklara ve çiçeklere ulaşır. Yaşlı söğütlerde olduğu gibi ağaçların içinin tamamı oyulabilir, yalnızca kabuğu canlı kalsa da ağaç yaşar. Ama eğer kabuğu ölürse ağaç da ölür.

İnsanın damarları kesilirse, insan ölür. Bunun nedenlerinden birincisi kanın akıp gitmesi, ikincisi artık vücutta kan akışı olmamasıdır.

Bu, akağaç için de böyledir: Çocuklar özsuyunu içmek için ağacı deldiklerinde bütün özsuyu akar.

Elma ağaçlarında da fareler bütün kabuğun çevresini halka halinde yediği için, özsuyu köklerden dallara, yapraklara ve çiçeklere ulaşamamıştı. Elma ağaçlarım da işte bu yüzden ölmüştü.

DUYULAR

(Bilgilendirici metin) - Çeviren: Zehra Asutay

İnsan gözleriyle görür, kulaklarıyla işitir, burnuyla koklar, diliyle tat alır ve parmaklarıyla dokunur. Bir insanın gözleri daha iyi görebilirken, bir başkasınınki daha az görebilir. Biri uzaktan duyabilirken başka biri sağır olabilir. Birinin sezgileri daha kuvvetli olabilir ve duyabilir, uzaktan bir şeyin kokusunu alabilir, başka biriyse kokmuş yumurtayı bile koklasa kokusunu duymaz. Biri eliyle yoklayarak herhangi bir nesneyi tanıyabilirken, başka biri elleyerek hiçbir şeyi tanıyamaz; kâğıtla ağacı birbirinden ayıramaz bile. Birisi ağzına alır almaz bir şeyin tadını anlarken, bir başkası yutsa da onun acı mı tatlı mı olduğunu bilemez.

Tıpkı bunun gibi, değişik hayvanların da duyuları farklı güçtedir. Ama bütün hayvanların sezgileri insanlardan daha kuvvetlidir.

İnsan bir şeyi tanımak istediğinde ona bakar, nasıl ses çıkardığını dinler. Bazen de koklayıp tadına bakarak tanımak ister; ama insanın bir şeyi tanıması için hepsinden daha gerekli olan ona dokunmasıdır.

Hayvanlar içinse bir şeyi koklamak hemen hemen her şey için hepsinden daha gereklidir. At, kurt, köpek, inek, ayı için de böyledir, bir şeyi koklamadan onu bilemezler.

At bir şeyden korktuğunda, burnundan gürültüyle soluk verir; böylece daha iyi koku almak için burnunu temizlemiş olur ve at koklamadığı sürece korkmaya devam eder.

Köpek sık sık sahibinin arkasından koşar, izini takip eder, sahibini gördüğündeyse korkar, onu tanımaz ve hav-

lamaya başlar. Sahibini koklayıp tanıyana kadar havlar. Oysa görüp de korktuğu şey sahibidir.

Boğalar, boğaların nasıl öldürüldüğünü görürler, boğaların mezbahada nasıl böğürdüklerini duyarlar ve onlara ne olduğunu hiç anlamazlar. Ama inek ya da boğa kanın olduğu yeri koklayınca neler olduğunu anlar ve böğürmeye başlar. Bacaklarını büker ve yere yatar; onu yerden kolay kolay kaldıramazsınız.

Yaşlı bir köylünün karısı hastalanınca, adam ineği sağmaya kendi gitti. İnek burnundan gürültüyle soludu ve bu gelenin her zaman onu sağan yaşlı kadın olmadığını anladı. Ona süt vermedi. Yaşlı kadın kocasına kendi giysilerini giydirdi ve başına da kendi başörtüsünü örttü. Bu sefer inek süt verdi, ama yaşlı adam kadının giysilerini üzerinden çıkarınca inek kokladı ve yine sütünü kesti.

Av köpekleri hayvanın peşine düşünce tam izin üstünden koşmazlar. O izden yirmi adım yandan koşarlar. Deneyimsiz avcı, köpeği ize düşürmek isterken onun başını hep ize sokar, o zaman köpek hep kenara sıçrar. Çünkü izlerin kokusunu keskin biçimde duyar. Onun için biraz kenara çekilerek hayvanın öne mi arkaya mı kaçtığını anlar. Köpek de aynı bizim yaptığımız gibi yapar. Bize hemen kulağımızın dibinde yüksek sesle bir şeyler söyleseler, geri çekiliriz ve ancak biraz uzaklaşınca ne dediklerini ayırt edebiliriz; ya da bir şeye çok yakından baktığımızda onu seçemeyiz. Biraz geri çekilip bakarız ve o zaman görebiliriz.

Köpekler birbirini tanır ve birbirlerine kokuyla işaretler gönderirler.

Böceklerin sezgisi daha güçlüdür. Arılar doğruca kendileri için gerekli olan çiçeklere uçarlar. Kurtlar kendilerine

gerekli olan yaprağa giderler. Tahtakurusu, pire ve sivrisinek insanları yüz bin tahtakurusu adımı uzaktan hissederler.

Soluk alırken burnumuza kaçan tozların küçücük olduklarını düşünürsek; kim bilir böceklerin burnuna giren parçalar ne kadar küçüktür?

ATLAYIŞ

(yaşanmış bir olay) - Çeviren: Zehra Asutay

Dünyayı dolaşmaya çıkmış olan bir gemi, uzun bir yolculuktan sonra eve geri dönüyordu. Sakin bir hava vardı. Denizcilerin bazıları ve yolcuların hepsi güvertedeydi. Büyük bir maymun yolcuların arasında dolanıp duruyor ve herkesi eğlendiriyordu. Atlayıp zıplıyor, yüzünü şekilden şekile sokarak, insanları taklit ederek komiklik yapıyordu.

Maymun, yaptıklarının herkesi eğlendirdiğini ve insanların kendisiyle ilgilendiğini görünce daha çok coştu. Birden gemi kaptanının on iki yaşındaki oğluna doğru hopladı. Oğlanın başından şapkasını çıkarıp kendisi giydi ve direğe çıktı. Maymunun yaptıklarını gören herkes gülmeye başladı. Oğlan ise şapkasız kalakalmıştı; bu duruma gülsün mü yoksa ağlasın mı tam olarak bilemiyordu.

Maymun direğin ilk basamağına oturup şapkayı başından çıkardı. Sonra dişleriyle ve elleriyle şapkayı parçalamaya başladı. Sanki oğlanı kızdırmak istermiş gibi şapkayı ona gösterdi ve yüzünü gülünç biçimde şekilden şekile sokmaya başladı. Oğlan onu korkutmak için bağırdı ama maymun hiç korkmadı ve elindeki şapkayı parçalamaya

devam etti. Tayfalar daha yüksek sesle gülmeye başladılar. Oğlanın öfkeden yüzü kıpkırmızı olmuştu. Hemen ceketini çıkarıp maymunun ardından direğe koştu. Çabucak ipe tutunup ilk basamağa çıktı. Oğlan uzanıp şapkayı almayı düşünürken maymun ondan hızlı ve becerikli davranarak daha yukarı tırmandı.

"Benden böyle kaçamazsın!" diye bağırdı oğlan ve maymunu izledi. Maymun yine onun yanına gelmesini işaret edip daha yukarı tırmandı. Oğlan artık çok kızmıştı ve maymunun peşini bırakmayıp onu izledi. Böylece maymun önde oğlan arkada direğin tepesine doğru çıkmaya koyuldular. Maymun direğin üzerine uzanıp arka ayaklarıyla ipe tutunarak şapkayı sonuncu basamağa astı. Sonra da direğin tepesine çıkıp oturdu. Oğlana bakarken dişlerini göstererek gülüyordu.

Şapkanın asılı olduğu sonuncu basamağa iki arşın vardı; öyle ki ipi ve direği elinden bırakmadıkça, başka türlü ona yetişilemezdi. Ama oğlan çok hırslanmıştı. Direği bıraktı ve basamağa bastı. Güvertedeki herkes maymunun ve kaptanın oğlunun yaptıklarını seyredip gülüyordu. Ama oğlanın ipi koyuverdiğini, basamağa bastığını, elleriyle hafifçe sallandığını gördüklerinde hepsi dehşetten donakaldı. Yalnızca yanlış adım atması bile oğlanın hayatının sonu demekti; güverteye düşüp paramparça olurdu. Bununla birlikte oğlan yanlış adım atmadı, basamağın kenarına kadar gidip şapkayı aldı. Ama onun için geriye dönmek ve direğe kadar varmak zordu. Herkes ses çıkarmadan onu izliyor ve neler olacağını bekliyordu.

Ansızın halkın arasından biri korkudan bir çığlık attı. Oğlan bu çığlıkla kendine gelip aşağıya baktı ve sarsıldı. Bu sırada geminin kaptanı, yani oğlanın babası kamara-

dan çıktı. Kaptan martı vurmak için tüfeğini getirmişti. Direğin üstündeki oğlunu görünce hemen oğluna nişan alıp bağırdı.

"Çabuk! Hemen suya atla! Yoksa ateş ederim!"

Çocuk sallandı, ama babasının ne söylediğini anlamıyordu. Kaptan tekrar bağırdı.

"Atla yoksa ateş ederim! Bir, iki…"

Babası "üç" diye bağırınca çocuk başını aşağı doğru eğip atladı. Oğlanın vücudu gülle gibi denize düştü ve dalgalar onu kapatmaya vakit bulamadan, yirmi genç tayfa gemiden denize atladı. Kırk saniye sonra –ki bu süre herkese çok uzun geldi– oğlanın vücudu su yüzüne çıktı. Onu yakalayıp gemiye çıkardılar. Birkaç dakika sonra oğlanın ağzından burnundan sular boşaldı ve çocuk soluk aldı.

Kaptan bunu görünce, sanki kendisini boğuyorlarmış gibi bağırdı ve ağladığını kimse görmesin diye kamaraya kaçtı.

ÖYKÜLER

Çeviren: Zehra Asutay

Bir gün bir kurt bir kuzuyu yedi. Adamın biri kurdu yakalayıp dövdü. Kurt adama;

"Boz renkte olduğum için mi bana işkence ediyorsunuz?" diye sordu.

Adam kurda şu yanıtı verdi:

"Boz olduğun için değil, kuzuyu yediğin için."

***

Yaşlı adamın biri elma ağaçları dikti. Yakınları ona;

“Senin neyine bu elma ağaçları? Bu elma ağaçlarının ürün vermesi uzun zaman ister ve sen onların elmalarını yiyemeyeceksin,” dediler.

Yaşlı adam onları şöyle yanıtladı:

“Ben yiyemesem de başkaları yiyecek ve bana teşekkür edecekler.”

***

Günün birinde iki adam birlikte ava gittiler. Adamlardan birisi yamaca indikten kısa süre sonra arkadaşına bağırdı:

“Çabuk buraya gel, ben ayı yakaladım!”

Arkadaşı “Onu buraya getir!” diye bağırınca adam;

“Getiremeyeceğim!” diye karşılık verdi.

Öbür adam, “O halde kendin buraya gel!” deyince adam şöyle bağırdı: “Ama beni bırakmıyor, yemek istiyor.”

***

Bir gün kuzular ormanın yakınında dolaşıyorlardı. İki kuzucuk sürüden ayrıldı. Yaşlı bir koyun;

“Yaramazlık etmeyin, kuzular! Uzaklara gitmeyin her zaman başınıza kötü şeyler gelebilir,” dedi.

O sırada çalılığın arkasında saklanan kurt kuzulara fısıldayarak şunları söyledi:

“Ona inanmayın kuzular. Yaşlı koyun iyi yürüyemiyor, bu yüzden sizi kıskanıyor. Haydi koşun çevrede gezin, düzlüğe koşun!”

Kuzular kurdun söylediğini yaptılar. Sürüden ayrılınca da kurt onları yakalayıp yedi.

***

Kısrak gece gündüz tarlada geziniyor, çift sürmüyordu. Oysa at gece besleniyor gündüz de çift sürüyordu. Kısrak ata;

"Neden çift sürüyorsun sen? Ben senin yerinde olsam çift sürmezdim. Çiftçi beni kamçılarsa ben de onu tekmelerdim."

Öbür gün at kısrağın dediği gibi yaptı. Çiftçi atın inatlaştığını görünce bu kez kara sabana kısrağı koştu ve tarlayı onunla sürmeye başladı.

FİLİPOK

(Yaşanmış bir olay) - Çeviren: Zehra Asutay, Aslıhan Boyugür, Canan Ünlü

Filipok adında bir oğlan varmış. Bir gün, bütün çocukların okula gittiğini gören Filipok da şapkasını alıp gitmeye hazırlanmış.

Annesi ona; "Filipok, sen nereye gitmeye hazırlanıyorsun?" diye sormuş.

Filipok "Okula," diye cevap vermiş. Annesi, "Sen okula gitmek için henüz çok küçüksün" diyerek onu göndermemiş. Öteki çocuklar okula gitmişler. Baba sabahtan ormana, anne ise günlük işine gitmiş. Büyükanne de sobanın* üzerindeki yatakta uyukluyormuş. Filipok'un kulübede yalnız başına canı sıkılmış. O da şapkasını aramaya koyulmuş.

* Rus sobası: Rus evlerinde bulunan ve evin ısıtılmasında kullanılan, ayrıca üzerinde yatılabilecek bir yeri olan fırın çeşididir.

Kendisininkini bulamamış, babasının eski şapkasını almış ve okula gitmiş. Okul köyün dışındaki kilisenin yanındaymış. Filipok kasabaya doğru giderken, köpekler tanıdıkları için ona dokunmamışlar. Ama başka bir mahalleye girdiğinde Juçka adındaki köpek fırlayıp havlamaya başlamış. Juçka'nın arkasındaki büyük köpek Bakok da havlamaya başlayınca Filipok kaçmak için koşmuş. Köpekler de onun arkasından koşunca Filipok bağırmaya başlamış. Sonra da duraksamış ve düşmüş. Köylünün biri köpeği kovaladıktan sonra Filipok'a sormuş:

"Afacan, sen tek başına nereye koşuyorsun?"

Filipok hiçbir şey söylemeden pantolonunun paçalarını sıvamış ve koşarak okula gelmiş. Kapıda kimse yokmuş ve okuldan çocukların sesi duyuluyormuş. Filipok ansızın "Ya öğretmen beni kovarsa!" diye korkarak öğretmenin kendisine ne yapacağını düşünmeye başlamış. Geriye dönerse köpeğin saldırmasından, okula giderse öğretmenin kızmasından korkuyormuş.

Bu sırada kovayla okulun önünden geçen bir kadın Filipok'a sormuş:

"Herkes okulda, peki sen burada ne yapıyorsun?"

Filipok bunu duyunca hemen okula girmiş. Girişte şapkasını çıkarıp kapıyı açmış. Okul tamamıyla çocuklarla doluymuş. Herkes bağırıyormuş ve kırmızı atkılı öğretmen sınıfta sıraların arasında yürüyormuş.

Öğretmen Filipok'u görünce "Bu da ne?" diye bağırmış.

Filipok şapkasına yapışmış ve hiçbir şey diyememiş. Öğretmen yine sormuş.

"Evet, sen kimsin?"

Filipok'un yine sesi çıkmamış.

"Yoksa dilsiz misin?" diye sormuş öğretmen. Ama Filipok öylesine korkmuş ki konuşamıyormuş.

"Eğer konuşmak istemiyorsan hadi evine git," demiş öğretmen. Filipok eğer konuşabilseymiş konuşmaktan mutlu olacakmış, ama korkudan boğazı bile kurumuş.

Filipok öğretmene bakıp ağlamaya başlamış. Öğretmen onun başını okşamış ve öğrencilerine bu çocuğun kim olduğunu sormuş.

Bir öğrenci;

"Bu Filipok, Kostyuşka'nın kardeşi. Çoktan beri okula gelmek için izin istiyordu, ama annesi onu bırakmıyordu, o da gizlice okula geldi," demiş.

Öğretmen;

"Haydi ağabeyinin yanına otur! Ben de annenden seni okula göndermesini rica edeceğim," demiş.

Öğretmen Filipok'a harfleri göstermiş, halbuki Filipok onları önceden öğrenmiş ve biraz okuyabiliyormuş.

"Haydi bakalım, kendi adını hecele," demiş öğretmen. Bunun üzerine Filipok: "Fe-fi-le-li-pe-pok" demiş. Bütün sınıf gülmüş.

"Aferin!" demiş öğretmen. "Sana okumayı kim öğretti?"

Filipok cesaretlenmiş ve, "Ben aşırı becerikliyim, zehir gibiyim, her şeyi çabucak anlarım," demiş.

Öğretmen gülerek, "Övülmeyi bekle, ama önce öğren!" demiş.

O günden sonra Filipok da öteki çocuklarla birlikte okula gitmiş.

ADİL HÂKİM

(Masal) - Çeviren: Burcu Bilir

Cezayir kralı Bauakas, ülkesindeki kentlerden birinde yaşayan adil bir hâkimin gerçeği hemen bilebildiğini ve hiçbir dolandırıcının onu kandıramayacağını duymuş. Duyar duymaz da söylenenlerin doğru olup olmadığını öğrenmek istemiş. Bunun üzerine Kral Bauakas tüccar gibi giyinip atıyla hâkimin bulunduğu kente doğru yola koyulmuş. Kente girerken, sakat bir dilenci gelip yardım istemiş. Bauakas da adama para verip yoluna devam etmek istemiş, ama sakat dilenci Bauakas'ın eline yapışıp onu bırakmamış.

Bauakas sakat dilenciye;

"Ne istiyorsun benden? Ben sana yardım etmedim mi?" demiş.

Sakat dilenci ona şu yanıtı vermiş:

"Yardım ettin, ama bir merhamet daha gösterip atınla beni kentin meydanına kadar götür. Yoksa beni burada atlar, develer ezecek."

Bauakas kabul edip onu atına bindirmiş ve ikisi birlikte kente doğru yol almışlar. Kentin meydanına gelince Bauakas atını durdurmuş fakat dilenci attan inmemiş.

Bauakas;

"Geldik, neden hâlâ inmiyorsun?" diye sormuş.

Dilenci;

"Niye ineyim ki? Bu at benim. Eğer bana güzellikle atı vermek istemiyorsan, haydi hâkimin yanına gidelim!" demiş.

Onların tartışmalarını duyan halk, Bauakas'la dilencinin

yanına toplanmış. Tartışma uzayınca toplananlar; “Hâkime gidin kim haklı kim haksız o karar versin,” demişler.

Böylece Bauakas sakat dilenciyle beraber hâkimin yanına gitmiş. Hâkimin odasında bekleyen insanlar varmış. Hâkim sırayla bekleyenleri sorguya alıyormuş. Bauakas’la

sakat dilencinin sırası gelmeden önce hâkim, eşleri için mahkemeye gelen bilginle köylüyü yanına çağırmış. Onlar, eşleri olduğunu söyledikleri bir kadın için mahkemeye gelmişler. Hâkimin sorusuna köylü de bilgin de "Bu kadın benim karım," demiş. Hâkim adamları sessizce dinledikten sonra şöyle demiş:

"Bu kadını burada bırakıp gidin ve yarın tekrar gelin."

Bilgin ile köylü gittikten sonra, sıra kasapla yağ satıcısına gelmiş. Kasabın üstü başı kan içindeyken, yağ satıcısının da üstü başı yağ içindeymiş. Kasap elinde parayı tutarken, yağ satıcısı da kasabın elini tutuyormuş.

Kasap hemen anlatmaya başlamış:

"Ben bu adamdan yağ aldım ve parayı ödemek için elimi cüzdanıma atarken, elimi tutup paramı almak istedi, biz de bunun üzerine sana geldik. Ben cüzdanımı tutuyorum, o da beni tutuyor, ama paralar benim, o paralarımı çalmak istiyor."

Bunun üzerine yağ satıcısı söze girip kendini savunmuş.

"Bu doğru değil, kasap benim yanıma yağ almaya geldi. Ben testiye yağ doldurduktan sonra, o bana bir altın verdi ve bozdurmamı istedi. Ben de parayı çıkartıp tezgâhın üstüne koydum, o da paraları alıp kaçmak istedi. Ben de elinden yakalayıp onu buraya getirdim."

Hâkim biraz düşündükten sonra şunları söylemiş:

"Paraları burada bırakın ve yarın tekrar gelin."

Bauakas ve sakat dilenciye sıra geldiğinde, Bauakas olayı anlatmış. Hâkim onu dinledikten sonra sakat dilenciye sormuş. Sakat dilenci;

“Bunların hiçbiri doğru değil. Ben atımla şehre gidiyordum, o da yerde oturuyordu, benden kendisini şehre götürmemi istedi. Ben de onu gideceği yere kadar götürdüm, ama o attan inmek istemedi ve atın kendisine ait olduğunu söyledi. Anlattıkları doğru değil.” demiş.

Hâkim yine biraz düşündükten sonra şunları söylemiş:

“Atı bana bırakıp gidin ve yarın gelin.”

Ertesi gün, herkes hâkimin kararını duymak için toplanmış. İlk önce bilginle adam gelmiş. Hâkim bilgine, “Karını alıp git,” demiş. Köylüye de elli sopa ceza vermiş. Bilgin karısını almış, köylü de o an cezalandırılmış.

Sonra hâkim kasabı çağırıp “Paralar senin,” demiş. Ardından da yağ satıcısını göstererek şöyle demiş:

“Yağ satıcısının cezası elli sopadır.”

Daha sonra da Bauakas’la sakat dilenciyi çağırmışlar. Hâkim Bauakas’a; “Atını yirmi atın içerisinden bulabilir misin?” diye sormuş.

Bauakas da “Evet, bulabilirim,” demiş.

Hâkim, sakat dilenciye; “Peki sen bulabilir misin?” diye sormuş. Sakat dilenci de; “Evet, bulabilirim.” demiş.

Hâkim, Bauakas’a;

“Haydi, benimle gel,” demiş. Birlikte atların bulunduğu ahıra gitmişler ve Bauakas yirmi atın içerisinden kendi atını göstermiş. Sonra hâkim, sakat dilenciyi de ahıra çağırmış ve atı göstermesini emretmiş. Sakat dilenci de atı tanıyıp göstermiş.

Hâkim yerine oturup kararını bildirmiş. Bauakas’a;

“At senin, al atını, sakat dilencinin cezası da yirmi sopadır,” demiş.

Mahkemeden sonra hâkim evine giderken, Bauakas da hâkimin peşinden gitmiş. Hâkim şaşırarak;

“Ne oldu? Yoksa karara razı değil misin?” diye sormuş.

Bauakas;

“Yok, ben razıyım; ama kadının köylünün karısı değil de bilginin karısı olduğunu, paraların yağ satıcısına değil de kasaba ait olduğunu, atın sakat dilenciye değil de bana ait olduğunu nasıl anladığını öğrenmek isterdim,” demiş.

Hâkim nasıl anladığını Bauakas’a anlatmaya başlamış:

“Sabah kadını yanıma çağırıp mürekkepliğime mürekkep doldurmasını istedim. O da mürekkepliği alıp hemen yıkadı ve mürekkebi doldurdu. Demek ki kadın bu işlere alışıktı, böylece onun bilginin karısı olduğunu anladım; eğer köylünün karısı olsaydı bunun bu şekilde yapıldığını bilmezdi. Paraların kasaba ait olduğunu şöyle anladım; paraları su dolu bir bardağa koydum. Bu sabah suyun üstüne yağ çıkıp çıkmadığına baktım. Eğer bu paralar yağcının olsaydı, paraların üstünde yağcının ellerinin yağı olurdu, ama suda yağ yoktu. Buradan da anlaşılıyor ki paralar kasaba aitti. Atın kime ait olduğunu anlamaksa daha zordu. Dilenci de senin gibi yirmi atın içerisinden atı bulabildi. Ama ahıra sizi götürmemin sebebi sizin atı tanımanız değil, atın sahibini tanımasıydı. Sen atın yanına geldiğin zaman, at seni tanıyıp sana doğru uzandı; ama dilenci dokunduğunda atın kulakları gerildi ve ayağını kaldırdı. Böylece atın sahibinin sen olduğunu anladım.”

Bunun üzerine Bauakas;

“Ben tüccar değilim, Kral Bauakas’ım. Buraya seninle ilgili anlatılanların doğru olup olmadığını öğrenmeye gel-

dim. Şimdi görüyorum ki akıllı bir hâkimsin. Dile benden ne dilersen, seni ödüllendireceğim," demiş.

Hâkim ona alçakgönüllüce yanıt vermiş:

"Ödül istemem. Kralımın beni övmesi benim için en büyük ödüldür."

ASLAN İLE FARE

(Fabl) - Çeviren: Burcu Bilir

Günlerden bir gün, aslan tatlı bir uykuya dalmış. Tam da bu sırada, bir fare aslanın üstünden koşarak geçmek istemiş. Aslan bir anda uykusundan uyanıp fareyi yakalamış. Fare, aslana yalvarmaya başlamış.

"Lütfen beni bırak. Hem beni bırakırsan, bir gün ben de sana bir iyilik yaparım."

Farenin kendisini bırakması karşılığında ona iyilik yapacağı vaadinde bulunduğunu duyan aslan gülmüş. Ama fareyi de bırakmış.

Aradan günler geçmiş. Bir gün avcılar, aslanı yakalayıp iple ağaca bağlamışlar. Aslanın kükremelerini duyan fare, koşarak aslanın yanına gelmiş. İpi kemirerek onu kurtarmış. Sonra da;

"Hatırladın mı? Sana iyilik yaparım dediğimde bana inanmamış ve gülmüştün. Şimdi görüyorsun ki farelerden de iyilik gelir," demiş.

GEYİK İLE YAVRUSU

(Fabl) - Çeviren: Burcu Bilir

Yavru geyik bir gün babasına sormuş:

"Baba, sen köpeklerden daha özgür ve daha çeviksin. Üstelik senin kendini savunmak için güçlü boynuzların var. Neden köpeklerden böyle korkuyorsun?"

Geyik, yavru geyiğin sorusunu duyunca gülmüş ve şu cevabı vermiş:

"Doğru söylüyorsun çocuğum. Ancak gerçek şu ki köpek sesini duyar duymaz düşünmeye zaman bulamadan kaçmaya başlıyorum."

ÖRDEK İLE AY DEDE

(Fabl) - Çeviren: Burcu Bilir, Elvin Keskin

Ördek nehirde yüzüyor ve bir balık arıyormuş. Fakat gün boyunca hiç balık bulamamış. Gece olduğunda, suda ay dedenin yansımasını görünce onun balık olduğunu düşünüp ay dedeyi avlamak için suya dalmış. Bunu gören ördeğin arkadaşlarıysa, onunla alay etmişler.

O an ördek öylesine utanmış ki bütün cesaretini kaybetmiş. O andan sonra da suda balık bile görse artık avlamaz olmuş ve açlıktan ölmüş.

TİLKİ İLE ASMA

(Fabl) - Çeviren: Burcu Bilir

Tilki, asmadan sarkan olgun bir üzüm salkımı görmüş. Görür görmez de bu salkımı nasıl yiyeceğini düşünmeye başlamış.

Uzun süre salkımı koparmak için çabalamış, ama koparamamış. Bunun üzerine vazgeçmiş. Amacına ulaşamamış olmanın verdiği sıkıntıdan kurtulmak için de "Zaten hâlâ yeşildi ve olgunlaşmamıştı," demiş.

BAHÇIVAN İLE OĞULLARI

(Masal) - Çeviren: Burcu Bilir

Yaşlı bir bahçıvan, oğullarına bahçe işlerini öğretmek istiyormuş. Ölmek üzereyken oğullarını yanına çağırıp şunları söylemiş:

"Çocuklar, asma bahçesine sakladığım bir şey var; öldüğüm zaman bahçeyi kazıp onu bulun."

Çocuklar orada hazine olduğunu düşünmüşler ve yaşlı babaları öldükten sonra asma bahçesini kazmışlar. Ama hazineyi bulamamışlar. Buna karşın asma bahçesini o kadar iyi kazmışlar ki bahçe daha fazla mahsul vermiş ve böylece çocuklar zengin olmuşlar.

KURT İLE TURNA

(Fabl) - Çeviren: Burcu Bilir

Bir gün kurdun boğazına kemik takılmış ve çıkaramamış. Turnayı yanına çağırıp;

"Turna uzun bir boynun var; haydi, başını boğazıma sok da şu kemiği çıkar, sana ödül vereceğim," demiş.

Turna başını kurdun boğazına sokup kemiği çıkarmış. Sonra da kurda;

"Haydi kurt ödülümü ver!" demiş.

Kurt dişlerini gıcırdatarak söylenmiş.

"Yoksa bu ödül sana az mı geldi? Başını boğazıma soktuğunda, seni yemedim. Bu en büyük ödül değil mi?"

SERÇE İLE KIRLANGIÇLAR

(Öykü) - Çeviren: Burcu Bilir

Bir gün avluda durmuş, çatıdaki kırlangıç yuvasını izliyordum. Kırlangıçlardan her ikisi de yanımdan uçup gitti ve yuvaları boş kaldı.

Tam da kırlangıçların bulunmadıkları sırada, çatıdan bir serçe uçarak yuvaya girdi. Geriye baktı, kanatlarını çırptı ve yuvaya sokuluverdi. Başını yuvadan dışarıya uzatarak cik cik ötmeye başladı.

Kısa bir süre sonra kırlangıç geri dönerek yuvaya sokuldu. Fakat misafiri görünce heyecanla ötmeye başladı ve uçup gitti. Serçeyse yuvada oturuyor ve ötüyordu.

Serçe orda kalarak ötüşünü sürdürdü. Aniden bir kırlangıç sürüsü gelerek yuvanın çevresinde uçmaya başladı. Serçe korkmadı, başını bir o tarafa bir bu tarafa döndürerek cıvıldamaya devam etti.

Kırlangıçlar uçup gittiler ve sonra geri geldiler.

Kırlangıçlar boşa uçmuyorlardı; gagalarının içinde çamur getirerek yavaş yavaş yuvanın deliğini kapamaya başladılar.

Kırlangıçlar uçup gidiyor ve yuvaya geri dönüp yuvadaki deliği sıvayarak deliği kapatıyorlardı.

Böylece önce serçenin boynu görülürken, daha sonra başı, en son da gagası göründü. Daha sonra da serçe görünmez oldu.

Kırlangıçlar yuvayı tamamen çamurla sıvadıktan sonra sürüyle uçup oradan ayrıldılar. Sonra da gökyüzünde ıslık çalarak uçuşlarını sürdürdüler.

KÖPEKBALIĞI

(Öykü) - Çeviren: Burcu Bilir

Gemimiz Afrika kıyısına demir atmıştı. Güzel bir gündü. Denizden serin bir rüzgâr esiyordu, fakat akşama doğru hava değişti. Hava çok boğucuydu ve tıpkı yanan bir soba gibi Sahra çölünden sıcak bir hava esiyordu.

Gün batımından önce kaptan güverteye çıkıp, "Denize!" diye bağırdı ve bir dakika içinde tayfalar suya atladılar. Yelkeni suya bırakıp bir ucunu gemiye bağlayarak yelkenden havuz yaptılar.

Gemide bizimle birlikte iki erkek çocuğu daha bulunuyordu. Suya ilk önce çocuklar atladılar, fakat yelkendeki havuz çocuklara dar geldi.

Her ikisi de kertenkele gibi suda uzanarak var güçleriyle çapanın üstündeki fıçıya doğru yüzdüler.

Çocuklardan biri, başlarda en önde giderken, daha sonra geride kalmaya başladı. Çocuğun babası olan topçu, güvertede duruyor ve hayranlıkla oğlunu seyrediyordu. Çocuk geride kalınca baba oğluna, "Pes etme, diren!" diye bağırdı.

Birdenbire güverteden biri "Köpekbalığı!" diye bağırdı ve o an hepimiz sudaki bu deniz canavarının sırtını gördük. Köpekbalığı çocukların üzerine doğru yüzüyordu.

"Geriye! Geriye dönün! Köpekbalığı!" diye topçu bağırdı. Fakat çocuklar onu duymadılar, daha da uzağa yüzdüler. Eğleniyorlar ve hâlâ neşeyle bağırıyorlar ve neşeli bağırışları da gittikçe yükseliyordu.

Topçu benzi kaçmış halde kımıldamadan çocukları iz-

liyordu. Tayfalar sandalı indirdiler ve sandalın içine atlayıp kürekleri neredeyse kıracak kadar eğerek çocuklara doğru var güçleriyle çekmeye başladılar.

Köpekbalığı çocuklara yaklaşırken, denizciler çocuklardan hâlâ uzaktaydılar.

Çocuklar "Köpekbalığı!" diye bağıranları duymadıkları gibi köpekbalığını da görmediler. Fakat daha sonra içlerinden biri geriye bakınca, hepimiz keskin bir çığlık duyduk ve bunun üzerine çocuklar farklı yönlere doğru yüzmeye başladılar.

Bu keskin çığlık sanki topçuyu uyandırmıştı. Topçu yerinden fırladı ve toplara doğru koştu. Topun namlusunu çevirip üstüne eğilerek nişan aldı ve fitili yaktı. Gemideki herkes korkudan dona kalmıştı.

Top sesinin ardından topçunun topun yanına düştüğünü ve elleriyle yüzünü kapadığını gördük.

Köpekbalığına ve çocuklara ne olduğunu göremedik. Çünkü bir dakika içinde gözlerimizi duman bürüdü. Fakat duman su yüzeyinden kalkınca, sessiz homurdanmalar duyulmaya başladı. Daha sonra bu homurdanmalar yükseldi; ama sonunda her tarafta sevinç dolu bağrışmalar duyulmaya başlandı.

Yaşlı topçu elleriyle kapadığı yüzünü açıp ayağa kalktı ve denize baktı. Dalgalar ters dönmüş ölü köpekbalığını kımıldatıyordu. Birkaç dakika içinde çocukları almaya giden kayık onları alıp gemiye geri getirdi.

FARE-KIZ

(Öykü) - Çeviren: Burcu Bilir

Bir adam nehrin kıyısında yürürken, bir kuzgunun fare taşıdığını görmüş. Adam kuzguna taş atınca fare kurtulup suya düşmüş. Adam fareyi sudan çıkarıp evine götürmüş. Adamın hiç çocuğu yokmuş. Adam fareye bakıp içinden "Ah bu fare bir kız çocuğu olabilseydi!" diye düşünmüş. Masal bu ya fare o anda bir kız çocuğuna dönüşmüş.

Kız büyüdüğü zaman adam kıza "Kiminle evlenmek istersin?" diye sormuş.

Kız, "Dünyada herkesten daha güçlü biriyle evlenmek isterim," diye cevap vermiş. Adam güneşe gidip "Güneş! Kızım dünya üzerinde herkesten daha güçlü olan biriyle

evlenmek istiyor. Sen herkesten güçlüsün, evlen kızımla!" demiş.

Güneş, "Ben herkesten daha güçlü değilim, bulutlar benim önümü kapatıyor," demiş..

Adam buluta gidip;

"Bulutlar! Siz herkesten daha güçlüsünüz, evlenin kızımla!" demiş. Bulutlar, "Hayır, biz herkesten daha güçlü değiliz. Rüzgâr bizi sürüklüyor," demişler.

Adam, rüzgâra gidip,

"Rüzgâr! Sen herkesten daha güçlüsün; evlen kızımla!" demiş.

Rüzgâr, "Ben herkesten daha güçlü değilim; dağlar beni durduruyor," demiş.

Adam dağa gidip,

"Dağlar! Kızımla evlenin, siz herkesten daha güçlüsünüz," demiş.

Dağlar, "Bizi kemiren sıçan bizden daha güçlü," demişler.

Adam sıçana gidip,

"Sıçan! Sen herkesten daha güçlüsün; evlen kızımla!" demiş. Sıçan kabul etmiş. Adam kızına gidip olanları anlatmış.

"Sıçan herkesten daha güçlü; dağları kemiriyor, dağlar rüzgârı engelliyor, rüzgâr bulutları sürüklüyor, bulutlar da güneşi kapatıyor. Sıçan seninle evlenmek istiyor."

Fakat kız, "Ah! Ben şimdi ne yapacağım! Nasıl olur da sıçanla evlenirim," demiş.

Bunun üzerine adam içinden "Ah! Bu kız yine fare olabilseydi," diye geçirmiş. O anda kız yeniden fareye dönüşmüş ve sıçanla evlenmiş.

DENİZLERDEKİ SU NEREYE GİDER?

(Bilgilendirici metin) - Çeviren: Burcu Bilir

Kaynaklardan, pınarlardan ve karadan çıkan sular derelere karışır. Derelerden çaylara, çaylardan büyük nehirlere, büyük akarsulardan da denizlere akar. Dünyanın oluşumundan beri her taraftan nehirler akar ve tüm akarsular da denizlere karışır. Peki, denizlerdeki su nereye kayboluyor? Neden denizler dolup taşmıyor? Çünkü denizlerden su buharlaşarak havaya karışır ve daha yükseğe çıkar. Böylece bulutlar oluşur. Rüzgâr bulutları sürükleyerek, dünya üzerine dağıtır. Bulutlardan su yağış şeklinde yeryüzüne düşerek yağar. Yeryüzünden bataklıklara ve derelere akar. Derelerden çaylara, nehirlerden de denizlere ulaşır. Denizlerdeki su yine buhar olup bulutları oluşturur; bulutlar da yeryüzüne dağılır ve...

ÖYKÜLER

Çeviren: Burcu Bilir

Bir gün çok zayıf bir kurt köyün çevresinde dolaşırken, şişman bir köpekle karşılaşmış. Kurt, köpeğe sormuş:

“Söyle köpek! Nereden yemek buluyorsunuz?”

Köpek cevap vermiş:

“İnsanlar bize yemek veriyor.”

Kurt, “Doğru, siz insanların zor işlerinde çalışıyorsunuz,” demiş.

Köpek karşı çıkmış:

“Hayır, bizim işimiz zor değil. Biz sadece geceleri avluyu bekliyoruz.”

“Demek insanlar sizi sadece bunun için besliyorlar, ha?” demiş kurt. “O zaman ben de sizin işinizi yapmak istiyorum; çünkü biz kurtlar çok zor yemek buluyoruz.”

“Olur gel! Sahip seni de tıpkı böyle besleyecektir,” demiş köpek.

Kurt memnun olmuş ve köpekle birlikte insanlara hizmet etmek için köye gitmiş.

Kurt bahçe kapısından girerken durmuş. Köpeğin boynundaki tüylerin dökülmüş olduğunu görünce sormuş.

“Boynundaki tüyler neden döküldü köpek?”

“Zincirlerden,” diye yanıtlamış köpek ve açıklamış. “Gündüzleri sahibimiz boynumuza zincir takar, zincir boynuma sürttüğü için de boynumun üstünde hiç tüy yok.”

Bunun üzerine kurt;

“O zaman burada yollarımız ayrılıyor köpek. İnsanlarla birlikte yaşamaya gelmiyorum. Senin gibi şişman olacağıma, bırak özgür yaşayayım,” demiş.

***

İpek böceği ipek iplik yapar; örümcek de kendi ipliklerini yaparmış. Bir gün örümcek ipek böceğiyle alay etmiş:

“Sizin işiniz çok yavaş; bak, ben ne kadar da uzun iplikler yaptım,” demiş.

Bunun üzerine ipek böceği onu şöyle yanıtlamış:

“Evet, senin ipliklerin uzun mu uzun, ama benim ipliklerim için altın veriyorlar.”

***

Bir daldan ötekine zıplayan sincap, uyuyan bir kurdun üstüne düşmüş. Kurt fırlayıp onu yakalamış ve yemek istemiş.

Sincap, "Beni bırak," diye yalvarmış.

Kurt, "Peki seni bırakıyorum, ama bana söyleyeceksin. Neden siz sincaplar bu kadar neşelisiniz? Ben hiç neşeli olamıyorum. Ne zaman sizi izlesem, siz yukarıda hep oynuyorsunuz, hoplayıp zıplıyorsunuz," demiş.

Sincap, "Önce beni ağacın üzerine bırak, sorunun yanıtını sana oradan söyleyeceğim; çünkü senden korkuyorum," demiş.

Kurt bırakınca sincap ağacın üzerine çıkıp oradan cevap vermiş: "Zalim ve kötü kalplisin; onun için de hep sıkılıyorsun. Kötülüğün kalbini yakıyor. Biz de iyi kalpli olduğumuz ve hiç kimseye kötülük yapmadığımız için neşeliyiz."

***

Bir evin yukarı katında zengin bir adam, aşağı katındaysa yoksul bir terzi yaşıyordu. Terzi çalışırken şarkılar söylüyor ve zengin adamın uyumasını engelliyordu.

Bir gün, zengin adam, terziye artık şarkı söylememesi için bir çuval altın vermiş. Terzi böylece zengin olmuş ve hep paralarını beklemeye başlamış. Artık şarkı da söylemiyormuş. Ancak, bu onun için can sıkıcı olmuş. Paraları alıp zengin adama geri götürmüş ve şunları söylemiş:

"Paralarınızı geri veriyorum, artık şarkı söylememe izin veriniz. Böyle canım sıkılıyor."

***

Bir köylünün parası kaybolmuş ve hırsızı bir türlü bulamamışlar. Sonunda köylüler ne yapacaklarına karar vermek için toplanmışlar. Köylülerden biri;

“Hırsızın kim olduğunu anlamak için, ben öyle bir kelime biliyorum ki onu söyler söylemez hırsızın kafasındaki şapka alevlenecektir,” demiş.

O anda köylünün biri elini şapkasına atmış ve böylece herkes onun hırsız olduğunu anlamış.

İNEKÇİK

(Yaşanmış bir olay) - Çeviren: Burcu Bilir, Benan Uca, Elvin Keskin

Maria adlı dul bir kadın annesi ve altı çocuğuyla birlikte yoksulluk içinde yaşıyordu. Bir gün Maria son parasıyla çocuklara süt versin diye bir boz inekçik satın aldı. Büyük çocuklar boz inekçiğin çayırda karnını doyuruyor, evde de yemek artıklarını inekçiğe veriyorlardı.

Bir gün anne avludan çıkarken, büyük oğlan Mişa ekmek almak için rafa tırmandı. Tam o sırada raftaki bardağı düşürüp kırdı. Mişa annesinin kendisine kızacağını düşünüp korktu. Bardaktan dağılan büyük parçaları toplayıp avluya götürerek tezeğin içine gömdü. Küçük camların hepsini alıp leğenin içine attı. Anneleri bardağın yerinde olmadığını fark edince nerede olduğunu sordu. Ama Mişa bardağın başına ne iş geldiğini söylemedi.

Ancak annesi ertesi gün, öğle yemeğinden kalan artıkları boz inekçiğe vermeye gittiğinde bir de ne görsün! Boz inekçik rahatsızlanmış ve yemeğini yememişti. İneğin iyileşmesi için çare aradılar ve veteriner kadını çağırdılar.

Kadın “İnekçikten artık hayır gelmez! Eti ziyan olmasın,

kesin gitsin!" dedi. Bir köylüyü ineği kesmesi için çağırdılar. Çocuklar Burenuşka'nın acı dolu sesini duydular. Hepsi sobanın yanına oturup ağlamaya başladılar. Burenuşka'yı kestiklerinde boğazında cam parçası buldular ve onun bu yüzden hastalandığını anladılar. Herhalde bayırlıkta yemek kırıntılarını yerken takılmıştı boğazına.

Mişa bunu öğrenince ağlamaya başladı ve annesine bardağı kırdığını itiraf etti. Annesi kızmadı ve o da ağlamaya başladı. Bir yandan da şöyle diyordu:

"Kendi Burenuşkamızı kendimiz öldürdük, artık bir daha hiçbir şey alamayız. Çocuklar sütsüz nasıl yaşarlar?"

Mişa daha çok ağlamaya başladı. Herkes inekçiğin kelle paçasını yerken bile sobanın üstünden inmedi. Mişa her gece rüyasında Burenuşka'yı görüyor ve çok üzülüyordu.

O günden sonra çocuklar içecek süt bulamadılar. Yalnızca bayram günleri Maria komşularından bir çanak süt aldığında sütleri olurdu.

Günlerden bir gün köyün hanımı çocuk bakıcısına gerek duydu. Maria'nın yaşlı annesi kızına, "Bana izin ver, çocuk bakıcısı olayım. Ben çalışırsam bu yıl bir inek satın alabilecek kadar para kazanırım," dedi. Öyle de oldu. Yaşlı anne, hanımın evine gitti. Fakat Maria için çocuklarla tek başına kalmak da zor oldu. Çocuklar da tüm yıl boyunca sütsüz kaldı. Sütsüz muhallebi yiyen çocuklar oldukça zayıf ve solgun görünüyorlardı.

Bir yıl dolunca yaşlı anne evine geri döndü ve yirmi ruble getirdi.

"Haydi kızım! Şimdi inek alıyoruz," dedi.

Maria ve tüm çocuklar sevindiler. Maria ve annesi pazardan inek satın almak için hazırlandılar. Komşularına ço-

cuklara bakmasını söylediler. Komşu Zahar amcadan da inek seçmek için onlarla gelmesini rica ettiler. Erkenden yola çıkıp kente gittiler.

Çocuklar öğle yemeklerini yedikten sonra, ineği getiriyorlar mı getirmiyorlar mı diye bakmak için sokağa çıktılar. Çocuklar aralarında tartışmaya başladılar. İneğin rengi nasıl acaba? Kahverengi mi yoksa siyah mı? Onu nasıl besleyeceklerini konuştular. Bütün gün beklediler. Çok uzaktan gelecek olan ineği görmeye gittiler; ama havanın kararmaya başladığını görünce geri döndüler.

Derken ansızın büyükannenin, arka tekerleğinin yanında boynuzundan bağlı alacalı bir ineğin bulunduğu at arabasıyla sokaktan geçtiğini gördüler. Anneleri de arkalarında yürüyor ve sopayla ineği mahmuzluyordu.

Çocuklar ineği incelemeye başladılar. Ekmek kırıntısı ve ot toplayıp onu beslediler. Anne kulübeye gidip üstünü değiştirdikten sonra havlu ve süt kovasıyla avluya gitti. İneğin altına doğru eğilip memesini sildikten sonra ineği sağmaya koyuldu. Çocuklar da annelerinin çevresine toplaştılar. Annelerinin parmaklarının arasından sütün vızıldayarak kovaya akışını izliyorlardı. Anne süt kovasını yarısına kadar doldurup mutfağa götürdü. Bir çanak da akşam yemeği için ayırmıştı.

KARTAL İLE KAPLUMBAĞA

(Fabl) - Çeviren: Aslıhan Boyugür

Bir gün kaplumbağa kartaldan kendisine uçmayı öğretmesini istemiş. Kartal ona uçmayı tavsiye etmemiş. Çünkü kaplumbağanın bunu yapabilme kabiliyeti olmadığını biliyormuş. Ama yine de kaplumbağa uçmak istemiş.

Kartal, bu ısrar karşısında dayanamayarak onu pençeleriyle tutmuş. Gökyüzüne yükseldikten sonra birden onu bırakıvermiş. Kaplumbağa taşların üzerine düşüp parçalanmış.

DENİZ

(Anlatı) - Çeviren: Aslıhan Boyugür

Deniz büyük ve derindir. Dibi görünmez. Güneş denizde doğar ve denizde batar. Denizin dibine kimse erişemez ve kimse denizin dibini bilemez. Rüzgâr olmadığında, deniz mavi ve pürüzsüzdür; rüzgâr estiğindeyse, kımıldar ve dalgalanmaya başlar. Dalgalar yükselir, bir dalga bir başka dalgaya yetişmeye çalışır. Birbirleriyle karşılaşınca çarpışırlar ve bu çarpışmalar sonunda aralarından beyaz köpükler fışkırır. Dalgalar gemileri yonga gibi savurur. Hiç denizde bulunmamış olan kimse, gerçek korkunun ne olduğunu bilemez.

EŞEK İLE AT

(Fabl) - Çeviren: Aslıhan Boyugür

Adamın birinin bir atı ve eşeği varmış. Bir gün yolda giderken eşek ata;

"Yüküm çok ağır geliyor, taşıyamayacağım. Hiç olmazsa birazını al," demiş.

At duymazlıktan gelmiş. Sonunda, eşek bu ağır yüke daha fazla dayanamayarak düşüp ölmüş. Sahibi eşeğin bütün yükünü ata yüklediği gibi üstelik eşeğin postunu da yüklerin üstüne koymuş.

At ağır yükün altında inlerken kendi kendine söylenmiş:

"Başımı nasıl da belaya soktum. Kendimi acınacak hale getirdim. Eşeğe yardım etmek için azıcık bir yükü bile taşımak istemiyorken, şimdi bütün yükü taşıyorum, üstelik bir de onun postunu."

KÖYLÜ İLE AT

(Fabl) - Çeviren: Aslıhan Boyugür

Bir gün köylünün biri atına yulaf almak için kente gitmek üzere yola çıkmış. Henüz köyden yeni ayrıldığı bir sırada at eve geri dönmek istemiş. Köylü de ata kamçıyla vurmuş.

At yürümeye devam ederken kendi kendine;

"Nereye gidiyor bu adam? Beni koşturuyor; eve gitseydi ne iyi olurdu," diye düşünmüş.

Köylü atın çamurdan dolayı zorlandığını, kente kadar

gidemeyeceğini görüp onu kaldırıma çıkartmış. Ama at kaldırımdan aşağı inmiş. Köylü ata kamçıyla yine vurup onu kaldırıma doğru çekmiş.

At kaldırımdan giderken;

"Neden beni kaldırıma çıkartıyor? Toynaklarım kırılacak, yürüdüğüm bu yer çok sert," diye söylenmiş.

Kente gelince köylü dükkâna girip yulaf satın almış. Sonra da evine dönmek üzere yola çıkmış. Eve geldiğinde atına yulaf vermiş. At yulafı yerken bir yandan da düşünmeye başlamış:

"İnsanlar nasıl da garip! Bizim üstümüzdeyken çok bilmişlik etmeyi seviyorlar. Ama onların aklı bizimkinden de kıt. O neyle uğraşıyor? Nereye gitse beni koşturuyor. Nereye gidersek gidelim yine eve geri dönüyoruz. En iyisi baştan onunla birlikte evde kalmaktı. O, sobanın yanında oturur, bense yulafımı yerim."

ÖYKÜLER

Çeviren: Aslıhan Boyugür

Kör bir adam evine doğru gidiyordu. Geceydi. Elinde ışığını taşıyordu.

"Kör birinin elinde ışık taşıması aptallık değil mi? Kör bir adam için ışık tutmak ne işe yarar?" diye sorabilirsiniz.

Evet, ışık tutmak onun için gereklidir. Onu görenler çarpıp düşürmesinler diye.

***

Biri köyünden kente doğru yola çıkan, öteki de kentten

köye dönen iki köylü yolda karşılaşmışlar. Kızakları çarpışınca bir tartışma başlamış. Adamlardan biri, "Yol ver, en kısa zamanda kente gitmem gerek!" diye bağırmış. Ötekiyse, "Sen bana yol ver, en kısa zamanda eve gitmem gerek!" diye bağırmış. Uzun süre böyle bağrışıp tartışmışlar. Derken onları gören başka bir köylü şu öneride bulunmuş: "Kimin en kısa zamanda gitmesi gerekiyorsa öteki ona yol versin..." İki köylü ona şaşkınlıkla bakakalmışlar.

***

Gübre yığınındaki iki horoz dövüşmeye başlamışlar. Horozlardan biri daha güçlüymüş, ötekini gagalayıp gübre yığınından kovmuş. Bütün tavuklar horozun çevresinde toplanıp onu övmeye başlamışlar. Horoz öteki avludakilerin de gücünü ve şanını öğrenmelerini istemiş. Ambarın üzerine konup kanatlarını çırparak yüksek sesle ötmeye başlamış:

"Herkes bana baksın, ben horozu yendim! Dünyadaki hiçbir horoz böyle güçlü değildir."

Horoz, ötmesini bile bitiremeden, bir kartal uçup horoza çarparak onu düşürmüş. Pençelerinin arasına alıp kendi yuvasına götürmüş.

***

Kediden dolayı farelerin yaşamı oldukça zormuş. İki ya da üç farenin yenmediği hiçbir gün yokmuş. Bir gün fareler bir araya gelip kediden nasıl kurtulacaklarını tartışmışlar. Tartışmışlar, tartışmışlar, ama hiçbir sonuca ulaşamamışlar. Tam o sırada genç farelerden birinin sesi duyulmuş:

"Kediden nasıl kurtulacağımızı ben biliyorum," demiş.

Bütün fareler ona merakla bakmışlar. Genç fare sözlerini sürdürmüş:

“Kedinin ne zaman yanımıza geldiğini bilmediğimiz için ölüyoruz, öyle değil mi? Kedinin yaklaştığını duymak için ona çan takılması gereklidir. Bize yaklaşınca çanın sesini duyup kaçarız.”

“Bu iyi olur” demiş yaşlı fare. “O kediye birinin çan takması gerekiyor; çok iyi düşündün; ama kediye çan takabilirsen, işte o zaman biz sana teşekkür ederiz.”

ÜÇ AYI

(Masal) - Çeviren: Aslıhan Boyugür,
Duygu Özgün, Elvin Keskin, Burcu Bilir

Küçük bir kız evinden çıkıp ormana gitmek üzere yola koyulmuş. Biraz gittikten sonra ormanda kaybolduğunu anlamış. Hemen evinin yolunu aramaya başlamış, ama bulamamış. Sonunda biraz dolaştıktan sonra ormanın derinliklerinde karşısına çıkan kulübeye doğru yürümüş.

Kapı açıkmış. Küçük kız kulübede kimsenin olmadığını görünce yavaşça içeri girmiş. Bu kulübede üç ayı yaşıyormuş. Biri, Mihail İvanıç adlı baba ayıymış. Baba ayı kocamanmış ve uzun tüylüymüş. Diğeri anne ayıymış. Anne ayı daha küçükmüş ve adı Nastasya Petrovna’ymış. Üçüncüsüyse adı Mişutka olan bir yavru ayıymış.

Küçük kız kulübeye geldiğinde ayılar ormana gezmeye gittikleri için evde kimse yokmuş.

Ev iki odalıymış. Odalardan biri yemek odası, ötekiyse yatak odasıymış. Küçük kız yemek odasına girdiğinde, masanın üzerinde üç kâse çorba görmüş. Mihail İvanıç’ın

olan birinci kâse çok büyükmüş; Nastasya Petrovna'nın olan ikinci kâse daha küçükmüş; Mişutka'nın olan üçüncü kâseyse daha küçükmüş ve lacivert renkteymiş. Her kâsenin yanında kaşık varmış. Kaşıkların büyüklükleri de değişikmiş; büyük, orta ve küçük kaşıklar.

Küçük kız önce büyük kaşığı alıp büyük kâseden çorba içmiş; sonra ortanca kaşığı alıp ortanca kâseden çorba içmiş. En sonunda da küçük kaşığı alıp küçük kâseden çorba içmiş. Mişutka'nın çorbası ona hepsinden daha lezzetli gelmiş.

Küçük kız oturmak isteyince masada üç sandalye olduğunu görmüş. Büyük olan sandalye Mihail İvanıç'ınmış; daha küçük olanı Nastasya Petrovna'nınmış. Lacivert yastıklı ve en küçük olan üçüncü sandalye de Mişutka'nınmış.

Küçük kız büyük sandalyeye tırmanıp oturmak isterken düşmüş; sonra orta boydaki sandalyeye oturmuş, ama üzerinde rahat edememiş. Daha sonra en küçük sandalyeye oturunca neşeyle gülümsemiş. İşte bu sandalye rahat. Dizinin üstüne lacivert kâseyi koyup bütün çorbayı içtikten sonra sandalyede sallanmaya başlamış.

Derken sandalye kırılmış ve küçük kız yere düşmüş. Ayağa kalkıp sandalyeyi kaldırmış ve yatak odasına gitmiş. Orada üç yatak varmış. Büyük olan birinci yatak Mihail İvanıç'ınmış; orta büyüklükteki ikinci yatak Nastasya Petrovna'nın, küçük olan üçüncü yatak da Mişutka'nınmış. Küçük kız büyük olana uzanmış, ama yatak ona oldukça büyük gelmiş. Orta büyüklükteki yatağa uzanmış ama o da oldukça yüksekmiş. Küçük kız, küçük yatağa uzanınca yatağın tam kendisine göre olduğunu anlamış. Az sonra da uyuyup kalmış.

Öğlen olunca ayılar eve gelmiş. Aç oldukları için hemen yemek yemek istemişler. Büyük ayı kendi kâsesini alıp bakınca korkunç bir sesle; “Benim kâsemdeki çorbadan kim içti?” diye homurdanmış.

Nastasya Petrovna da kendi kâsesine bakmış ve büyük ayının sesi kadar yüksek olmasa da kızgın bir sesle bağırmış: “Benim kâsemdeki çorbadan kim içti?”

Mişutka kendi boş kâsesini görünce incecik bir sesle söylenmiş: “Benim kâsemdeki çorbayı kim içip bitirdi?”

Mihail İvanıç kendi sandalyesine bakmış ve korkunç bir sesle homurdanmış: “Benim sandalyeme kim oturdu ve onun yerini değiştirdi?”

Nastasya Petrovna da kendi sandalyesine bakmış ve büyük ayıdan daha alçak bir sesle homurdanmış: “Benim sandalyeme kim oturdu ve onun yerini değiştirdi?”

Mişutka ise kırık sandalyesine bakıp; “Benim sandalyeme kim oturdu ve onu kırdı?” diye bağırmış.

Yemekten sonra ayılar yatak odasına gitmişler. Mihail İvanıç korkunç bir sesle; “Benim yatağıma kim yattı ve onu bozdu?” diye bağırmış. Nastasya Petrovna daha alçak bir sesle; “Benim yatağıma kim yattı ve onu bozdu?” diye bağırmış.

Mişutka sandalyeye çıkıp yatağına tırmanırken; “Benim yatağıma kim yattı?” diye söylenmiş. Tam bu sırada yatağında uyuyan küçük kızı görmüş ve sanki onu kesiyorlarmış gibi çığlık atmış.

“İşte o! Tutun, tutun! İşte o, işte o! Ay, ayyyy! Tutun!”

Mişutka yatağına yatan kızı ısırmak istemiş. Küçük kız gözlerini açınca kendisine bakan ayıyı görmüş. Hemen yerinden fırlayıp pencereye koşmuş. Açık pencereden atlayıp kaçmış. Öyle hızlı koşuyormuş ki ayılar ona yetişememişler.

EN İYİ ARMUTLAR

(Fabl) - Çeviren: Aslıhan Boyugür

Zengin adamın biri uşağını armut almaya göndermiş ve ona armutların en iyisinden almasını söylemiş. Uşak manava gidip ondan armutların en iyisinden vermesini istemiş.

Manav, “Armudun bir tanesini dene, ne kadar iyi olduklarını anlarsın,” demiş.

Uşak, “Bir tanesini denersem hepsinin iyi olduğunu nasıl

anlayabilirim ki?" diye söylenmiş. Sonra da bütün armutlardan azar azar ısırdıktan sonra onları efendisine götürmüş. Evet, evet bildiniz. Uşak o gün bugündür işsizdir.

KAZLARIN ROMA'YI KURTARIŞI

(Tarih) - Çeviren: Aslıhan Boyugür

M.Ö. 390 yılında Galya'nın barbar halkları Roma'ya saldırdılar. Düşmanla baş edemeyen Romalılardan kimi kenti tamamen terk etti, kimi de saraya kaçtı. Sarayın adı "Kapitol" idi. Kentte yalnız senatörler kaldı. Galyalılar kente girip bütün senatörleri öldürdüler ve Roma'yı yaktılar. Kentte Galyalıların ulaşamadığı bir tek Kapitol sarayı kalmıştı. Kapitol sarayında çok büyük hazinelerin olduğunu bilen Galyalılar, sarayı yağmalamak istiyorlardı, fakat saray bir dağın tepesindeydi. Sarayın bir tarafı surlarla, bir tarafı da çok dik yamaçlarla çevriliydi. Bir gece Galyalılar gizlice yamaç tarafından saraya girmek istediler. Birbirlerine destek olup kılıç ve mızraklarının ses çıkarmamasına dikkat ederek, köpeklere fark ettirmeden dik yamacın üzerine çıkmayı başardılar.

Galyalılar tam surların üstüne çıkmışlardı ki kazlar onları hissettiler. Hemen kanatlarını çırparak gürültüyle ötmeye, bağırmaya başladılar. Romalılardan biri uyanıp surlara koşunca Galyalılardan birini görüp yamaçtan aşağı attı. Galyalı düşerken beraberinde birkaç kişiyi daha sürükledi. Bunun üzerine Romalılar toplanıp surların üstünden odun ve taş atarak Galyalıların içeri girmesini engellediler. Daha

sonra Roma'ya gelen takviye kuvvetlerin de yardımıyla Galyalıları kovdular.

O zamandan beri Romalılar o günü bayram olarak kutlarlar. Bayram günü rahipler bayram kıyafetleriyle dolaşır. Rahiplerden biri kaz taşır, bir başkası da tasmasından çekiştirerek köpeği getirir. İnsanlar kazın önünde eğilerek onu ödüllendirirler; köpeğiyse sopalarla kovalarlar.

ÇAR VE GÖMLEK

(Masal) - Çeviren: Aslıhan Boyugür

Günün birinde Çar hastalanmış, ama hastalığına çare bulunamamış. Bunun üzerine, "Beni iyileştirene çarlığımın yarısını vereceğim," demiş. Çarlığın bilge kişileri toplanıp Çarı nasıl iyileştireceklerini düşünmeye başlamışlar. Kimse bir çözüm bulamamış. Sonunda bilgelerden birinin aklına bir fikir gelmiş:

"Eğer mutlu bir insan bulup üzerindeki gömleği alarak Çarın üzerine giydirirsek Çar iyileşebilir," demiş.

Çar, mutlu bir insan bulunması için emir vermiş. Ama Çarın elçileri bütün çarlığı aramalarına karşın mutlu bir insan bulamamışlar. Zengin olan hasta; sağlıklı olan fakir; hem zengin hem de sağlıklı olanın ya evliliği mutsuz ya da çocukları sorunluymuş. Kısacası herkesin bir derdi varmış.

Bir gece, Çarın oğlu küçük bir evin yanından geçerken şu sözleri duymuş:

"Şükürler olsun ki çalıştım, yedim ve şimdi de uyuyacağım. Daha ne isteyebilirim ki?"

Çarın oğlu duyduklarına çok sevinmiş ve hemen adam-

larını çağırmış. Karşılığında istediği kadar para verilip adamın gömleğinin çıkartılmasını, sonra da Çara götürülmesini emretmiş.

Çarın adamları mutlu adamın evine gelmişler ve Çara götürmek için mutlu adamdan gömleğini istemişler. Ama mutlu adam o kadar fakirmiş ki üzerine giyecek bir gömleği bile yokmuş.

DON OLUNCA AĞAÇLAR NİYE ÇATLAR?

(Bilgilendirici metin) - Çeviren: Aslıhan Boyugür

Don olunca ağaçlar niye çatlar? Çünkü ağacın içinde nem vardır ve nem su gibi donar. Su donduğu zaman dağılır, dağılacak yeri kalmadığı zaman da ağaçları çatlatır.

Bir şişenin içerisine su doldurup donmaya bırakırsan su donar ve şişeyi patlatır.

Su donup buz haline gelince öyle bir güce sahip olur ki dökme bir topun içine su koyup donmaya bırakıldığında topu bile patlatır.

Peki su neden soğukta demir gibi sıkışmıyor ve donunca dağılıyor? Çünkü su donunca suyun parçaları kendi aralarında kenetlenir ve böylece aralarında boşluk oluşur.

Su donup buza dönüşünce genişliyor, böylece sudan daha hafif oluyor ve suyun üzerinde yüzüyor.

Donma, buzun aşağı kısmında devam eder ve hava soğudukça daha da kalınlaşır. Fakat göl ve derelerde su hiçbir zaman dibine kadar donmaz.

Eğer su soğukta demir gibi sıkışsaydı, buz sudan daha ağır olacağı için göldeki suyun üst kısmı donarak suyun içine batardı. Suyun üst kısmındaki buzun batmasıysa göl ve derelerdeki suyun dibe kadar donmasına neden olurdu.

İKİ TÜCCAR

(Fabl) - Çeviren: Aslıhan Boyugür

Uzun bir yolculuğa çıkacak olan yoksul tüccar malı olan bütün demirleri koruması için zengin tüccara teslim etmiş. Geri döndüğünde de zengin tüccarın yanına gidip demirlerini geri istemiş. Oysa, zengin tüccar yoksul tüccarın kendisine bıraktığı bütün demirleri satmış. Zengin tüccar, demirlerini isteyen yoksul tüccara herhangi bir cevap verebilmek için, "Senin demirlerinin başına kötü bir şey geldi," demiş.

Yoksul tüccar merakla sormuş:

"Ne oldu?"

"Demirlerini tahıl ambarına koymuştum. Orayı fareler basmış ve bütün demiri kemirmişler. Nasıl kemirdiklerini kendi gözlerimle gördüm. İnanmazsan kendin gir de bak."

Yoksul tüccar, kavga etmeye kalkışmamış. "Nesine bakayım. Ben sana inanıyorum. Ben biliyorum, fareler her zaman demir kemirirler. Özür dilerim," demiş ve oradan ayrılmış. Sokakta giderken zengin tüccarın oğlunun oynadığını görmüş. Yoksul tüccar çocuğun başını okşayıp kucağına almış ve evine götürmüş.

Ertesi gün zengin tüccar fakir tüccarla karşılaşınca büyük bir üzüntüyle oğlunun kaybolduğunu anlatmış. Sonra da yoksul tüccara sormuş: "Oğlumu gördün mü? Onunla ilgili herhangi bir şey duydun mu?"

Yoksul tüccar ona şu yanıtı vermiş:

"Tabii; gördüm. Dün tam evinden çıkıyordum ki bir de ne göreyim: Bir doğan tam oğlunun üzerine geldi ve onu kapıp götürdü."

Zengin tüccar kızgın bir sesle konuşmuş:

“Benimle dalga geçmeye utanmıyor musun? Doğan bir çocuğu götürebilir mi hiç?”

“Hayır, ben dalga geçmiyorum. Fareler 100 pud* ağırlığındaki demiri yediklerine göre, bir doğanın bir çocuğu götürmesinde şaşırılacak ne var ki.”

O zaman zengin tüccar hatasını anlamış ve “Fareler demirini yemediler. Ben onları sattım ve parasını sana iki kat olarak ödeyeceğim,” demiş.

“Öyleyse, doğan da oğlunu götürmedi; ben de sana oğlunu geri vereceğim.”

* Eskiden Ruslarda 1 pud, 16.3 kiloluk bir birim.

ŞAHİN VE HOROZ

(Fabl) - Çeviren: Aslıhan Boyugür

Şahin sahibine öyle alışmış ki onu her çağırdığında gelip sahibinin elinin üzerine konarmış. Horozsa, sahibi ona yaklaştığında bağırarak kaçarmış.

Bir gün şahin horoza şunları söylemiş:

"Siz horozlarda, hiç minnettarlık duygusu yok; hepiniz köle ruhlusunuz. Siz yalnız aç olduğunuzda sahiplerinize yaklaşırsınız. Biz yabani kuşlar hem çok güçlüyüz hem de herkesten daha hızlı uçabiliriz. Ama biz insanlardan kaçmayız, tam aksine, bizi çağırdıklarında kendimiz gelip ellerine konarız. Onların bizi beslediklerini unutmayız."

Horoz şahini şöyle yanıtlamış:

"Siz hiçbir zaman kızartılmış şahin görmediğinizden insanlardan kaçmazsınız; biz ise daha önce kızartılmış horoz gördüğümüz için insanlardan kaçarız."

BUZUN ÜZERİNDE BUZAĞI

(Fabl) - Çeviren: Aslıhan Boyugür

Yaz aylarında buzağı yeşillikler üzerinde zıplaya zıplaya kendi çevresinde dönmeyi öğrendi. Kış geldiğinde buzağıyı başka hayvanlarla birlikte su içmesi için buzun üzerine saldılar. Tüm inekler, yalağa dikkatlice yaklaştılar; buzağı ise buzun üzerinde koşmaya başladı. Kuyruğunu kıvırdı, kulaklarını dikti ve çevrede dönmeye başladı. Dönerken de ayağı kaydı ve başını yalağa çarptı.

Buzağı yüksek sesle ağlamaya başladı:

"Ne kadar şanssızım! Dize kadar saman bulunan samanlıkta zıplarken düşmedim de burada düz yerde kaydım."

Onu duyan yaşlı bir inek şunları söylemiş:

"Buzağı olmasaydın, zıplamanın daha kolay olduğu yerde ayakta durmanın daha zor olduğunu da bilirdin," demiş.

ALTIN SAÇLI PRENSES

(Masal) - Çeviren: Aslıhan Boyugür

Hindistan'da altın saçlı bir prenses yaşarmış; onun kötü kalpli bir üvey annesi varmış. Üvey anne, altın saçlı üvey kızından nefret edermiş. Sonunda bir gün kralı onu çöle göndermesi için ikna etmiş. Altın saçlı kızı, çölün derinliklerine götürmüşler ve orada tek başına bırakmışlar. Beşinci gün altın saçlı prenses, bir aslanın sırtında babasının sarayına geri dönmüş.

O zaman üvey anne kraldan, altın saçlı üvey kızının, yalnızca çaylakların yaşadığı sarp dağlara gönderilmesini istemiş. Buna karşın çaylaklar, onu dördüncü günde geri getirmişler.

Bu kez üvey anne, prensesi denizin ortasındaki bir adaya göndermiş. Balıkçılar, altın saçlı prensesi görmüşler ve altıncı günde onu krala geri getirmişler.

O zaman üvey anne, sarayın avlusunda derin bir kuyu kazılmasını emretmiş, sonra da altın saçlı prensesi kuyuya indirip üstünü toprakla kapattırmış.

Altı gün sonra, prensesi gömdükleri yerde bir ışık parlamaya başlayınca kral, o yerin kazılmasını emretmiş. Böylece orada altın saçlı kızı bulmuşlar.

O zaman üvey anne, dut ağacının kütüğünü oydurup prensesi içine sokmuş ve onu denize bıraktırmış.

Dokuz gün sonra deniz, altın saçlı prensesi Japonya topraklarına getirmiş. Japonlar onu kütükten çıkardıklarında prenses yaşıyormuş. Fakat sahile çıktığı anda ölmüş ve ondan bir ipek böceği oluşmuş.

İpek böceği, dut ağacına tırmanmış ve bir dut yaprağını yemeye başlamış. Birazcık büyüdüğünde, birdenbire hareketsiz kalmış; hiçbir şey yemiyor ve kımıldamıyormuş.

Aslanın prensesi beş gün sonra çölden getirdiği gibi beşinci günde, ipek böceği canlanmış ve dut yaprağını tekrar yemeye başlamış.

İpek böceği birazcık büyüyünce, yeniden hareketsiz kalmış. Ama çaylakların prensesi dört gün sonra getirdikleri gibi dördüncü günde ipek böceği yine canlanıp dut yaprağını yemeye başlamış.

Biraz yedikten sonra yeniden hareketsiz kalmış ve balıkçıların prensesi altı gün sonra kayıkla getirdikleri gibi altıncı günde tekrar canlanmış.

Biraz dut yaprağı yedikten sonra yine dördüncü kez hareketsiz kalmış. Prensesi kuyudan çıkardıkları süre olan altı gün sonra yine canlanmış.

Yine biraz dut yaprağı yedikten sonra son bir kez daha hareketsiz kalmış. Prensesin denizin üstünde Japonya'ya ulaştığı süre olan dokuz gün sonra, bu kez altın rengi ipek bir kozada canlanmış. Kozadan bir kelebek uçmuş ve yumurtalar bırakmış. Yumurtalardan ipek böcekleri çıkmış ve Japonya'ya yayılmışlar. İpek böcekleri altın saçlı prenses gibi beş kez uykuya dalıyorlar ve beş kez canlanıyorlarmış.

Japonlar yetiştirdikleri ipek böceklerinden pek çok ipek üretirler. İpek böceklerinin ilk uykusu aslanın uykusu, ikin-

cisi çaylağın uykusu, üçüncüsü kayığın uykusu, dördüncüsü kuyunun uykusu ve beşincisi dut ağacının uykusu olarak adlandırılır.

MIKNATIS

(Anlatı) - Çeviren: Aslıhan Boyugür

Çok eski zamanlarda bir çoban varmış, adı Magnis'miş. Magnis'in koyunu kaybolmuş ve o da onu aramak için dağa çıkmış. Çoban dolaşarak taşlık bir yere gelmiş. Taşların üzerinde yürürken çizmelerinin taşların üzerine yapıştığını hissetmiş. Eliyle dokunmuş, taşların kuru olduğunu ve eline yapışmadığını anlamış. Tekrar yürümeye devam edince çizmelerinin tekrar yapıştığını görmüş. Yere oturup çizmelerini ayağından çıkarmış. Sonra onları eline alıp onlarla taşlara dokunmaya başlamış.

Çizmenin deri olan kısmıyla ve tabanıyla dokununca yapışmadığını, çivili olan kısmıyla dokunduğundaysa taşlara yapıştığını görmüş.

Magnis'in demir uçlu bir sopası varmış. Taşa sopanın tahta tarafıyla dokunmuş, yapışmamış; demir olan kısmıyla dokununca öyle bir yapışmış ki çoban sopasını taştan zor ayırmış.

Magnis taşı inceleyince demire benzediğini görmüş ve birkaç taş parçasını alıp eve getirmiş. Bütün çevresine tanıtmış. İnsanlar o günden sonra o taşı tanımışlar ve ona "mıknatıs" adını vermişler.

Mıknatıs demir madeninin olduğu yerde bulunur; en iyi

demir de mıknatısın olduğu yerde bulunur. Mıknatısın kendisi de demire benzer.

Bir demir parçası mıknatısın üzerine konulduğunda, o demir parçası da başka bir demiri çekmeye başlar. Çelik bir iğne mıknatısın üzerine konulduğunda ve uzun bir süre orada tutulduğunda iğne mıknatısa dönüşür ve demiri kendisine çekmeye başlar. Bir mıknatıs parçasına bir başka mıknatıs parçasının ucu değdirildiğinde parçalar birbirini iter; öteki ucu değdirildiğindeyse birbirini çeker.

Tıpkı mıknatısta olduğu gibi bir manyetik çubuk iki parçaya ayrıldığında, bir yarısı birbirini iter, öteki yarısıysa birbirini çeker. Daha çok parçalara ayrıldığında da aynısı olur ve istediğiniz kadar parçalara ayırsanız da hep aynısı olacaktır. Aynı uçlar birbirini iter, farklı uçlarsa birbirini çeker. Onu ne şekilde parçalarsan, hep aynısı olur: Bir taraftan iter, öteki taraftan çeker. Aynen bir çam kozalağı gibi. Nereden kırarsan kır, bir tarafı hep baş, öteki tarafı hep uç kısmı olur. Baş kısmı uç kısmıyla uyuşur; uç kısmı başka bir uç kısımla uyuşmaz.

Bir iğneyi manyetize edersek (yani mıknatısın üzerinde fazlaca tutarsak) ve onu rahat hareket edebilecek şekilde bir tahtanın ortasına yerleştirirsek, manyetik iğneyi ne kadar döndürürsek döndürelim bir ucu öğle zamanını (güneyi), öteki ucuysa gece yarısını (kuzeyi) gösterecektir.

Mıknatıs bulunmadan önce denizde uzak yerlere seyahat edilemiyordu. Denizciler kıyı görülmeyecek kadar denize açıldıklarında nereye doğru gideceklerini yalnızca güneşe ve yıldızlara bakarak bulabiliyorlardı. Gökyüzü bulutlu olup güneş ve yıldızların görünmemesi durumundaysa nereye gideceklerini bilemiyorlardı. Bu durumda rüzgâr

gemiyi sürüklüyor ve geminin kayalıklara çarpmasına, dolayısıyla parçalanmasına neden oluyordu.

Mıknatıs öğrenilinceye kadar denizlerde kıyıdan uzaklara gidilemezdi. Mıknatıs bulunduktan sonra, bir tahtanın ortasına manyetik bir iğneyi rahatça hareket edebilecek bir şekilde yerleştirmişler ve bu iğne sayesinde hangi yöne doğru gitmeleri gerektiğini öğrenmişler. Manyetik iğnenin gösterdiği yöne bakarak kıyıdan uzaklaşmaya ve o zamandan beri yeni denizler tanımaya başlamışlar.

Gemilerde her zaman manyetik iğne yani pusula bulunur. Bir de geminin kenarında düğümlü bir ölçme halatı vardır ve şerit öyle yapılmıştır ki halatın gevşemesiyle geminin ne kadar yol aldığı anlaşılır.

Böylece, gemiyle seyahat edildiğinde geminin nerede bulunduğu, sahilden uzakta mı değil mi ve ne tarafta olduğu her zaman belli olur.

ROMA'NIN KURULUŞU

(Tarih) - Çeviren: Aslıhan Boyugür

Bir zamanlar bir çar yaşarmış ve onun Numitor ve Amuliy adında iki oğlu varmış. Çar ölürken oğullarına şöyle demiş:

"Mirası aranızda nasıl paylaşmak istersiniz? Kim çarlığı, kim bütün servetimi alacak?" Numitor çarlığı, Amuliy ise serveti almayı kabul etmiş. Babaları öldükten sonra Amuliy, kardeşi Numitor'un çar olmasını kıskanmaya başlamış. Bunun üzerine asker toplayıp ordu oluşturmuş ve

Numitor'u ülkeden kovup kendisini çar yapmaları konusunda onları ikna etmiş. Askerler onun bu emrini yerine getirmişler ve Amuliy çar olmuş. Numitor'un bir kızı varmış. Kızının ikiz oğlan çocukları olmuş. Her ikisi de hem güzel hem de gösterişliymiş.

Amuliy, halkın, bu ikizleri büyüyünce seveceğinden ve onları kendilerine çar olarak seçeceklerinden korkmuş. Faustin adındaki hizmetçisini çağırmış ve şöyle demiş: "Şu iki oğlanı al ve nehre at."

Nehrin adı Tibr'dır.

Faustin çocukları bir beşiğe koyup onları nehrin kıyısına bırakmış. Faustin, çocukların orada kendi kendilerine öleceğini düşünmüş. Fakat Tibr, kıyıya kadar taşıdığı beşiği bir ağacın altına bırakmış. Gece dişi bir kurt gelmiş ve ikizleri sütüyle beslemeye başlamış.

İkizler büyümüşler; iri, yakışıklı ve güçlü iki genç olmuşlar. Onlar, Amuliy'in yaşadığı kentin yakınındaki bir ormanda yaşıyorlarmış. Vahşi hayvanları avlamayı öğrenmişler ve onlarla beslenmişler. Halk onları tanımış ve sevmiş. Büyük kardeşin adını Romul, küçüğün adını ise Rem koymuşlar.

Bir gün Numitor ve Amuliy'in çobanları, hayvanları otlatmak için ormanın yakınına bir yere getirmişler. Birden kavga etmeye başlamışlar ve Amuliy'in çobanları, Numitor'un hayvan sürüsünü uzağa sürmüşler. İkizler bunu görünce çobanların peşinden gidip onlara yetişmişler ve hayvanları onlardan almışlar.

Bu olay karşısında ikizlere kızan Numitor'un çobanları, Romul'un olmadığı bir zamanda Rem'i yakalamışlar. Kente getirip Numitor'un huzuruna çıkarmışlar ve şöyle demişler:

"Ormanda iki kardeş hayvanları kaçırıyor ve haydut-

luk yapıyorlar. İşte biz onlardan birini yakaladık ve size getirdik."

Numitor, Rem'i çar Amuliy'in huzuruna götürmelerini emretmiş. Amuliy ise "Onlar kardeşimin çobanlarını gücendirdiler; o zaman kardeşim onların cezasını versin," demiş.

Çobanlar Rem'i tekrar Numitor'un huzuruna getirmişler. Numitor, Rem'i yanına çağırıp sormuş.

"Sen nerelisin, kimsin?"

Rem de şöyle cevap vermiş:

"Biz iki erkek kardeşiz. Küçükken Tibr Nehri, içinde bulunduğumuz beşiği bir ağacın altına bırakmış ve orada yabani hayvanlar ve kuşlar bizi beslemişler. Kim olduğumuzu anlamak için elimizde sadece beşiğimiz vardır. Beşiğin üzerinde bakır şeritler var ve bu şeritlerin üzerinde de bir şeyler yazılıdır."

Numitor şaşırmış ve bu çocukların kendisinin torunu olup olmayacağını düşünmüş. Bunu sormak için Faustin'i çağırmış.

Bu arada Romul kardeşini her yerde aramış, fakat hiçbir yerde bulamamış. Çobanlar ona, kardeşini kente götürdüklerini söyleyince, yanına beşiği de alarak peşlerine düşmüş.

Faustin hemen beşiği tanımış. Halka, onların Numitor'un torunları olduklarını ve Amuliy'in onları nehirde boğdurmak istediğini söylemiş. O zaman halk, Amuliy'e kızıp onu ortadan kaldırmış. Romul ile Rem'i de tahta oturtmuşlar. Fakat Romul ve Rem, o kentte yaşamak istememişler ve çarlığı dedeleri Numitor'a bırakmışlar. Kendileriyse Tibr Nehrinin kıyısına, dişi kurdun onları beslediği ağacın altın-

daki yere geri dönmüşler. Orada yeni bir kent kurmuşlar ve o kente Roma adını vermişler.

BÜYÜKBABA VE TORUNU

(Fıkra) - Çeviren: Duygu Özgün

Büyükbaba artık iyice yaşlanmıştı. Ayakları gücünü yitirmişti; yürüyemiyor, gözleri görmüyor, kulakları işitmiyordu. Üstelik dişleri de dökülmeye başlamıştı. Bu yüzden yemek yediğinde, yedikleri ağzından dökülüyordu.

Bunun üzerine oğlu ve gelini artık onu sofraya oturtmak istemediler. Onu yemek yemesi için sofanın arka tarafına götürmeye başladılar.

Bir gün, bir kâsede öğle yemeğini götürdüler. Büyükbaba, kâseyi kendine çekmek isteyince tutamadı ve kâse düşüp kırıldı.

Gelin, evdeki her şeyi berbat ettiğini, kâselerin kırıldığını ve artık ona öğle yemeğini leğende vereceğini söyleyerek yaşlı adamı azarladı. Büyükbaba, yalnızca içini çekti ve hiçbir şey söylemedi.

Bir gün, karı koca evde oturmuş, döşemede oyuncaklarıyla oynayan oğullarını izliyorlardı.

Bir süre sonra baba oğluna, “Bu yaptığın nedir Mişa?” diye sordu.

Mişa da, “Leğen yapıyorum babacığım. Annemle yaşlandığınız zaman leğenden yemek yiyebilmeniz için,” dedi.

Çocuğun bu sözleri üzerine anne babası, yaptıkları hatayı anlayıp yaşlı adamı böyle incittikleri için utandılar.

O günden sonra onu tekrar sofraya oturtmaya ve yaşlıya daha özenli davranmaya başladılar.

ÇOCUK, KÖR DİLENCİLERDEN KORKMAMAYI NASIL ÖĞRENDİ?

(Öykü) - Çeviren: Duygu Özgün

Küçükken kör dilencilerden ürker ve onlardan korkardım. Bir gün eve geldiğimde kapının eşiğinde iki kör dilencinin oturduğunu gördüm. Ne yapacağımı bilemedim; ne geri çekilebiliyor ne de onların yanından geçebiliyordum. Kıpırdarsam beni yakalayacaklarını düşünüyordum.

Ansızın onlardan biri (süt gibi beyaz gözleri olan) ayağa kalkıp elimi tutarak; "Çocuğum, sadaka verir misin?" dedi.

Ondan kaçıp annemin yanına koştum. Annem, benimle ona para ve ekmek gönderdi. Dilenciler ekmeğe çok sevindiler ve ekmeği yediler. Sonra kör dilenci, "Ekmeğin lezzetliydi, sağol," dedi.

Sonra yine elimi tutup yavaşça sıktı. O gün ona acıdım ve o zamandan beri kör dilencilerden korkmuyorum artık.

TAŞ

(Yaşanmış bir olay) - Çeviren: Duygu Özgün

Yoksulun biri zengin bir adamın yanına gidip ondan sadaka istedi. Zengin adam ona hiçbir şey vermedi ve "Defol git!" diyerek onu kovdu. Fakat yoksul adam yanından ayrılmadı. O zaman; zengin adam öfkelenerek bir taş alıp ona fırlattı. Yoksul adam taşı alıp ceketinin cebine koyarken şunları söyledi:

“Bu taşı sana atacağım. Doğru zaman gelinceye kadar koynumda taşıyacağım.”

Aradan günler geçti. Zengin adam bir suç işledi ve sahip olduğu her şeyi yitirdi. Sonra da hapishaneyi boyladı. Zengin adam hapishaneye getirildiğinde, yoksul adam yanına yaklaşıp ceketinin cebinden taşı çıkardı. Taşı atmak için kaldırdı ama bir süre düşündükten sonra taşı yere fırlattı. Sonra da, “Bu taşı uzun süre boşuna taşımışım. Zengin ve güçlüyken ondan korkuyordum, ama şimdi ona acıyorum,” dedi.

ASLAN POSTU GİYEN EŞEK

(Fıkra) - Çeviren: Duygu Özgün

Bir gün eşek, aslan postunu giymiş ve herkes onu aslan sanmış. İnsanlar ve hayvanlar ona bakmak için çevresin toplanmışlar. Bir süre sonra, esen rüzgâr postu savurunca eşek ortaya çıkmış. İnsanlar kendilerini kandırdığı için toplanıp eşeği dövmüşler.

ÇİMENLERİN ÜZERİNDEKİ ÇİY TANELERİ...

(Anlatı) - Çeviren: Duygu Özgün

Güneşli bir yaz sabahı ormana gidersen, ormanlıktaki çimenlerin üzerinde elmas parçaları görürsün. Bu elmas taneleri pırıl pırıl parlarlar ve güneş ışıklarıyla sarı, kırmızı ve mavi renklerle ışıldarlar. Daha yakından baktığında bunların çiğ damlaları olduğunu ve çimenlerin kıvrımlarında toplandığını ve güneşte parıldadığını fark edersin.

Çimen yapraklarının üzeri kadife gibi yumuşak tüylüdür; damlalar, yaprakların üzerinde yuvarlanır ama onu ıslatmazlar.

Üzerinde çiğ olan yaprağı kopardığında, bir damlanın şeffaf bir baloncuk gibi yuvarlanarak yaprağın sapından nasıl kaydığını fark edemezsin bile. Bazen de böyle bir yaprağı koparıp yavaşça ağzına yaklaştırır ve çiği içersin. Bu çiğ herhangi bir içecekten çok daha lezzetli gelir insana.

TAVUK ve KIRLANGIÇ

(Fabl) - Çeviren: Duygu Özgün

Bir gün tavuk, yılan yumurtaları bulup kuluçkaya yatmış. Kırlangıç bu durumu görünce kızgınlıkla söylenmiş ve tavuğu uyarmış:

“Seni akılsız tavuk seni seni! Kuluçkaya yatıyorsun, fakat yılanlar büyür büyümez, ilk önce seni sokarlar; haberin olsun!”

KIZILDERİLİ VE İNGİLİZ

(Yaşanmış bir olay) - Çeviren: Duygu Özgün

Kızılderililer, savaşta genç bir İngiliz'i tutsak ettiler. Onu bir direğe bağlayıp öldürmek istediler.

Yaşlı bir Kızılderili yanlarına yaklaşıp, "Onu öldürmeyin, bana getirin," dedi.

Onu getirdiler.

Yaşlı Kızılderili İngiliz'i çözdü. Onu kendi barakasına götürüp yemek ve gece için kalacak yer verdi.

Ertesi sabah Kızılderili, İngiliz'den onu takip etmesini emretti. Uzun bir süre gittiler. İngiliz kampına yaklaştıklarında Kızılderili ona şöyle dedi:

"Siz benim oğlumu öldürdünüz, ben ise senin hayatını kurtardım. Hadi adamlarının yanına git ve bizi öldürmeye başlayın."

İngiliz Kızılderili'ye şaşkınlıkla bakıp;

"Neden benimle alay ediyorsun? Oğlunu öldürdüğümüzün farkındayım; hadi şimdi sen de beni öldür!" dedi.

Buna karşılık Kızılderili şu yanıtı verdi:

"Seni öldürmek istediklerinde kendi oğlum aklıma geldi ve sana acıdım. Seninle alay etmiyorum. Hadi adamlarının yanına git, istersen bizi öldürmeye devam et," dedi.

Kızılderili bunları söyledikten sonra İngiliz'i serbest bıraktı.

TAVŞANLAR VE KURBAĞALAR

(Fıkra) - Çeviren: Duygu Özgün

Bir gün, tavşanlar toplanıp kendi hayatlarından yakınmaya başlamışlar. Sonra da;

"İnsanlar, köpekler, kartallar ve öteki hayvanlar tarafından öldürülüyoruz. Aslında ölmek, korku içinde yaşamak ve can çekişmekten daha iyidir. Hadi suda boğulup ölelim!" demişler.

Tavşanlar, bunları söyledikten sonra göle gitmek üzere zıplayarak yola çıkmışlar.

Gölün kıyısındaki kurbağalar, tavşanların gelişini duyunca hemen suya atlamışlar. Bunu gören tavşanlardan biri şöyle demiş:

"Bekleyin çocuklar! Ölmek için acele etmeyin; mademki kurbağalar bizden bile korkuyorlar; bu, onların yaşamının bizden daha zor olduğunu gösterir."

AMBARIN ALTINDAKİ FARE

(Fıkra) - Çeviren: Duygu Özgün

Ambarın altında bir fare yaşarmış. Ambarın dibinde küçük bir delik varmış ve ekmek kırıntıları bu delikten aşağıya dökülüyormuş. Böylece fare oldukça rahat bir yaşam sürüyormuş.

Bir gün fare kendi yaşantısıyla övünmek istemiş. Ambardaki deliği büyüterek öteki fareleri konuk etmek istemiş. Onlara;

“Hadi yemeğe gelin. Hepinize yetecek kadar yiyecek var. Size ikram edeyim,” demiş.

Fare, konuklarını deliğin altına götürdüğünde, deliğin ortadan yok olduğunu görmüş. Meğer ambarın sahibi büyük deliği görünce onu tamamen kapatmış.

PAYLAŞMA VASİYETİ

(Fıkra) - Çeviren: Elvin Keskin

Bir babanın iki oğlu varmış. Onlara şöyle demiş: “Öldüğüm zaman her şeyi yarı yarıya bölüşün.”

Babaları öldüğünde oğulları mirası kavgasız bölüşememişler. Bunun üzerine komşularına gidip kendilerine akıl vermesini istemişler.

Komşu onlara, “Babanız size ne söyledi?” diye sormuş. Onlar da, “Babamız bizden her şeyi yarı yarıya bölüşmemizi istedi,” demişler.

Komşu bunu duyunca şöyle söylemiş:

“Öyleyse bütün elbiseleri yarı yarıya yırtın, çanak çömleği yarı yarıya kırın, her şeyi ortadan kesin.”

İki kardeş komşuya kulak vermişler ve hiçbir şeyleri kalmamış.

ÇİN PRENSESİ SİLİNÇİ

(Yaşanmış bir olay) - Çeviren: Elvin Keskin

Çin imparatoru Goangçi'nin çok sevdiği bir karısı varmış. Adı Silinçi'ymiş. İmparator bütün halkının sevgili karısını her zaman hatırlamasını istemiş. Karısına ipek böceklerini göstererek; "Öğren bakalım, bu böceklerle ne yapılabilir? Onlarla nasıl uğraşılır? Eğer bunu başarırsan, halk seni hiç unutmaz," demiş.

Silinçi ipek böceklerini gözlemlemeye başlamış ve böceklerin kozalarına kapanıp ağ ördüklerini görmüş. Silinçi de o ağı sarıp ipek kumaş haline getirerek bir şal örmüş.

Daha sonra böceklerin dut ağacında dolaştığını öğrenmiş ve onları dut yaprağıyla beslemeye başlamış. Böylece Silinçi birçok ipek böceği yetiştirmiş ve halkına onlara nasıl bakmaları gerektiğini öğretmiş.

O zamandan beri 5000 yıl geçti, ama Çin halkı, hâlâ imparatorun sevgili karısı Silinçi'yi anar ve onun anısına bayram yapar.

KARTAL

(Yaşanmış bir olay) - Çeviren: Elvin Keskin

Bir kartal denizden uzakta bulunan anayolun üstündeki bir ağaçta kendine yuva yapmış ve burada yavrulamış. Bir gün ağacın altında insanlar çalışırken ağacın tepesindeki yuvasına doğru ağzında kocaman bir balıkla uçmuş. İnsanlar balığı görünce hemen ağacın çevresini sarmışlar

ve bağırıp çağırarak kartala taş atmaya başlamışlar. Kartal ağzındaki balığı yere düşürmüş, insanlar da balığı alıp gitmişler.

Kartal yuvasının kenarına oturmuş. Yavrularıysa gagalarını havaya dikmiş yemek bekliyorlarmış. Aç yavrular acı acı öterek yiyecek istemişler. Kartal yorgun olduğu için tekrar denize uçamamış. Oturduğu yerden yuvaya inip yavrularını kanatlarının altına almış. Sanki onlardan biraz daha sabretmelerini ister gibi onları okşamış.

Kartal onları ne kadar okşayıp sevse de yararı olmamış; yavrular daha fazla bağırmışlar.

Bunu gören anne kartal bir anda onlardan ayrılıp ağacın en tepesine çıkmış. Yavrularının çaresiz bir şekilde acıklı acıklı öttüklerini görünce o da çok yüksek sesle ötmüş. Sonra da yorgun kanatlarını açarak denize doğru uçmuş. Ama yuvasına çok geç dönmüş.

Kartal bitkin halde yere daha yakın uçarak gagasında yine büyük bir balık getirmiş. Yuvaya yaklaşınca çevresine bakınmış. İnsanların yakında olmasından korkarak çabucak kanatlarını kapatıp yuvasının kenarına oturmuş. Yavrular yine başlarını kaldırıp gagalarını açmışlar, kartal da balığı paylaştırıp onları beslemiş.

GEYİK VE ÜZÜM BAĞI

(Fabl) - Çeviren: Elvin Keskin

Bir gün geyik avcılardan kaçarken üzüm bağına saklanmış. Avcılar uzaklaşınca geyik asma yapraklarını yemeye başlamış. Avcılar yaprakların hareketlendiğini fark edince, yaprakların altında bir hayvan olduğunu anlayıp ateş etmişler. Kurşunlar geyiği yaralamış. Geyik ölmek üzereyken kendi kendine söylenmiş:

"Ah akılsız başım. Neden beni kurtaran üzüm yapraklarını yedim ki?"

PADİŞAHIN OĞLU VE ARKADAŞLARI

(Masal) - Çeviren: Elvin Keskin

Padişahın iki oğlu varmış. Padişah büyük oğlunu daha çok severmiş, o yüzden bütün malını mülkünü ona vermiş. Annesi küçük oğlu için üzülmüş ve padişahla tartışmış. Padişah karısına kırılmış ve her gün bu yüzden kavga etmeye başlamışlar. Bunu gören küçük prens, "En iyisi benim başka bir yere gitmem," diye düşünmüş.

Anne babasıyla vedalaştıktan sonra halktan biri gibi giyinip yola çıkmış. Yolda bir tüccara rastlamış. Tüccar küçük prense, eskiden çok zengin olduğunu, sonra bütün malını denizde yitirdiğini ve şimdi başka bir ülkeye mutluluk bulmaya gittiğini anlatmış. Böylece ikisi birlikte yollarına devam etmişler.

Üçüncü gün başka birine rastlamışlar. Adam onlara, eskiden iyi bir yaşam sürdüğünü; evi, bağı, bahçesi olduğunu; ama savaş çıkıp da tarlaları yakılıp evleri basılınca bütün varlığını yitirdiğini ve başka ülkelere iş bulmaya gittiğini anlatmış. Onunla konuşurken bu yeni arkadaşlarının elinden her iş gelen bir adam olduğunu anlamışlar ve onu da aralarına almışlar.

Böylece onlar hep birlikte yola devam etmişler. Büyük bir kente yaklaşınca biraz dinlenmek için oturmuşlar. Her işi yapabilen köylü arkadaşlarına sormuş:

"Ee kardeşler, işte kente geldik. Artık bizim iş başına geçmemiz gerekiyor. Kim ne iş yapmayı biliyor?"

Tüccar onu hemen yanıtlamış:

"Ben satıcılık yapabilirim. Eğer azıcık param olsaydı çok şey yapardım."

Küçük prens ise şu yanıtı vermiş:

"Ben ne çalışmayı biliyorum ne de satıcılık yapmayı. Ben yalnız padişah olabilirim; eğer bir tahtım olsaydı çok iyi padişah olurdum." Köylü bunları duyunca gülümseyerek konuşmuş:

"Bana ne para lazım ne de taht. Benim bacaklarım yürüsün, kollarım çalışsın yeter. Ben çalışıp iyi para kazanırım ve sizi de beslerim. Yoksa birinizin para, öbürünüzün taht bulmasını beklersek açlıktan ölürüz."

Küçük prens;

"Tüccara para lazım bana taht; sana da çalışmak için iş. Ama şansımız yoksa para da taht da iş de bulamayız," demiş.

Köylü bu sözlere kulak asmadan şehre gitmiş. Orada

hamallık yapmış ve akşam olunca parasını almış. O parayı arkadaşlarına götürüp;

“Siz padişahlık yapana kadar ben para kazandım bile,” demiş.

Ertesi gün tüccar köylüden para alıp kente gitmiş. Çevresini dikkatle gözleyip o kentte yağın az olduğunu ve insanların yağa gereksinimi olduğunu öğrenmiş. Hemen limana gidip gelen gemilerdeki mallara bakmış. O sırada yükü yağ olan gemi limana yanaşmış. Tüccar herkesten önce gemiye binip gemideki bütün yağı alıp kapora bırakmış. Sonra tüccar çabucak kente gidip yağları satmış ve köylünün parasının on kat fazlasını kazanmış. Parayı arkadaşlarına getirmiş. Bunun üzerine küçük prens artık kente gitme sırasının geldiğini söylemiş. Arkadaşlarına;

“Sizin şansınız güldü belki ben de şanslıyımdır. Köylü iş, tüccar para bulduysa ben de bir taht bulabilirim,” demiş.

Bunları söyledikten sonra da kente gitmek üzere yola çıkmış. Kente geldiğinde insanların sokakta yürürken ağladıklarını görmüş. Hemen karşılaştığı kişilere neden ağladıklarını sormuş. Ona şöyle cevap vermişler:

“Gece yarısı padişahımız ölmüş ve onun gibi bir padişah bulacağımızı hiç sanmıyoruz.”

Prens padişahın neden öldüğünü sorunca onu zehirlediklerini öğrenmiş ve gülerek; “Öyle bir şey olamaz,” demiş.

Halkın arasındaki bir adam küçük prensi dikkatle incelemeye başlamış. Onun giysilerinin farklı olduğunu ve o kentin dilini düzgün konuşamadığını görünce çevresindekilere bağırmış:

“Arkadaşlar! Bu adam bize kötülük yapmak isteyenler

tarafından gönderilmiş bir casustur. Ülkemizle ilgili bir şeyler öğrenmeye gelmiş, hatta, belki de padişahımızı o zehirlemiştir. Görüyor musunuz o bizim dilimizi konuşamıyor ve biz ağlarken gülüyor. Yakalayın onu, hapse götürün!"

Bunun üzerine prensi tutup hapse götürmüşler ve iki gün yiyecek, içecek vermemişler. Üçüncü gün prensi alıp mahkemeye götürmüşler. Neredeyse kentteki herkes prensin nasıl sorgulanacağını görmek için mahkemeye toplanmış. Mahkemede küçük prense kim olduğunu ve bu kente neden geldiğini sormuşlar. Küçük prens de onlara şu yanıtı vermiş:

"Ben padişah oğluyum. Babam bütün servetini büyük kardeşime verdi; annemse benim tarafımı tuttu. İşte bu yüzden annemle babam hep tartışıyorlardı. Bunu istemediğim için onlarla helalleşip evi terk ettim. Yolda iki arkadaşa rastladım; biri tüccar biri köylü. Onlarla birlikte sizin kentinize geldim. Kentin dışında durup dinlenirken köylü çalışmamız gerektiğini söyledi ve kimin ne yapabildiğini sordu. Tüccar ticaret yapabileceğini, ama parasının olmadığını söyledi. Ben de yalnız padişah olmayı başarabildiğimi ancak bir tahtımın olmadığını söyledim. Köylü, parayı ve tahtı beklerken açlıktan öleceğimizi söyledi ve çalışarak bizi besleyebileceğine karar verdi. Böylece kente gelip para kazandı. Tüccar da bu parayla kente gelip o paranın on katını kazandı. Ben kente geldiğimdeyse hiç suçum olmamasına karşın beni hapse attılar. İki gün aç ve susuz bıraktılar, şimdi de cezalandırmak istiyorlar. Ama ben bunların hiçbirinden korkmuyorum, çünkü dürüst olduğumu biliyorum. Eğer suçsuz olduğum halde beni cezalandırırsanız buna bir diyeceğim yok. Ama dürüstlüğüme inanırsanız beni padişah yaparsınız."

Küçük prens sözünü bitirince savcılar ne diyeceklerini bilememişler. Ansızın dinleyicilerin arasındaki bir adam bağırarak şunları söylemiş: “Biz daha iyi bir padişah bulamayız. Onu padişah ilan edin!”

Oradaki herkes onun padişah olmasını kabul etmiş ve böylece küçük prensi padişah seçmişler. Padişah olunca hemen bir adam gönderip arkadaşlarını çağırtmış. Tüccar ve köylü kendilerini padişahın çağırdığını duyunca korkmuşlar ve, “Acaba ne kötülük yaptık?” diye düşünmüşler; fakat kaçamamışlar ve padişahın yanına götürülmüşler. Onlar tam padişahın ayaklarına kapanırken padişah kalkmalarını emretmiş. İşte o an arkadaşlarını tanımışlar. Padişah onlara başından geçenleri anlattıktan sonra şunları söylemiş:

“Benim haklı olduğumu gördünüz mü? Eğer şansımız olmasaydı hiçbirimiz bir şey başaramazdık. Ama şansımız yaver gitti ve biz de hem çalışkanlığımız hem de dürüstlüğümüz sayesinde istediklerimize ulaştık.”

Padişah bunları söyledikten sonra arkadaşlarını ödüllendirerek yanında yaşamalarını istemiş.

ESKİMOLAR

(Anlatı) - Çeviren: Elvin Keskin

Dünyada öyle bir yer vardır ki orada yalnız üç ay yaz olur; öteki zamanlarsa hep kıştır. Kışın günler o kadar kısa olur ki güneş doğup hemen batar. Kışın tam ortasında üç ay hiç güneş doğmaz ve günler hep karanlık geçer. O topraklarda insanlar yaşar; onlara Eskimolar denir. Onlar

yaşadıkları yerin dışına hiç çıkmazlar. Boyları kısadır, ama başları çok büyüktür. Ciltleriyse beyaz değildir. Saçları siyah ve serttir. Burunları ince, şakakları geniş, gözleri küçücüktür.

Eskimolar buzdan evlerde yaşarlar. Onlar evlerini şöyle yaparlar: Önce kardan/buzdan tuğlalar yaparlar; sonra onları üst üste yığarlar. Pencere camı yerine buzdan duvar örerler. Kapı yerine uzun bir tünel yaparlar. Evlerine, o tünelden girerler. Kış geldiğinde buzdan evlerinde sobaları yoktur, ama içerisi ılıktır.

Eskimolar kurtlarla ve beyaz ayılarla beslenirler. Onlar denizde balık avlamayı çok severler. Eskimolar etleri çiğ yerler. Onların ipleri yoktur ki keten yapsınlar, ketenleri yoktur ki giysi yapsınlar. Çizmelerini hayvan kıllarından yaparlar. Onlar çizmelerini, iki derinin tüyü dışarıda kalacak şekilde balık kılçıklarını iğne yapıp hayvan liflerini de ip yerine iğneye geçirerek dikerler. Gömleklerini, pantolonlarını ve botlarını da böyle yaparlar.

Onların demirleri de yoktur. Mızrak ve okları kemiklerden yaparlar. Onlar en çok da balıkların ve öteki hayvanların yağlarını yerler. Kadınlar ve erkekler aynı biçimde giyinirler. Aralarındaki tek fark kadınların çizmelerinin biçimidir. Kadınların çizmeleri çok geniştir. Bu bol çizmelerinin içine küçük çocuklarını koyarlar ve onları böyle taşırlar.

SEMYON AMCA ORMANDA

(Öykü) - Çeviren: Elvin Keskin

Bir keresinde köyün ardındaki ormana ağaç kesmeye gittim. Üç ağaç kestim. Dallarını kırıp yontarken zamanın nasıl geçtiğini anlamadım. Bir de baktım ki vakit geç olmuş ve eve gitme zamanı gelmiş. Hava da çok kötüydü; kar yağıyordu ve tipi vardı.

"Karanlığa kalacağım, yolu bulamayacağım," diye düşündüm. Hemen kızağa binip atı kamçılayarak yola çıktım. Hızla gitmeye çalışıyordum. Ama yol yoktu, her yer karanlıktı. Sonunda atı kızaktan çözmek istedim. Yakınlarda küçük çanların çaldığını duydum. Sese doğru yöneldim. Kadife yeleli üç at gördüm. Atların yeleleri kurdeleli, çanları ışıl ışıldı ve hemen yanlarında iki yiğit oturuyordu.

"Selam olsun yiğitler! Selam olsun kardeşlerim! Deyin hele yol ne taraftadır?"

"İşte bu; üstünde duruyoruz."

Onlara doğru yöneldim. Dümdüz, kar tutmamış yolu izledim. O ne olağanüstü güzellikti...

"Peşimizden gel!" dediler. Sonra kızaklarına binip atlarını kamçıladılar. Benim kısrağın dermanı kalmamıştı, onların hızına yetişemiyordu. Ben de başladım haykırmaya;

"Yardım edin hele yiğitler!"

Durdular, kendi aralarında gülüşüp;

"Bizimle otur," dediler. "Senin kısrak boş giderse daha iyi olacak."

"Teşekkürler," deyip onların kızağına atlayıverdim. Kızak çok güzeldi, yumuşak halısı vardı. Ben oturur oturmaz

öyle bir ıslık çaldılar ki görmeyin! Atlarını öyle bir sürdüler ki sanki kar fırtınası başladı! Hava apaydınlık, yol dümdüzdü… Aman, o nasıl bir mucizeydi!..

Böylece nefesimiz kesilircesine koşmaya başladık. Sadece dallar yüzümüze çarpıyordu. Korku ve dehşet içinde çevreme bakındım. İleride dağ dimdik yolumuzu kesiyordu. Yolun aşağısıysa uçurumdu! Kızaklar dosdoğru uçuruma doğru koşuyorlardı. Korkmuştum! Bağırmaya başladım:

“Anam anam! Yavaş hele! Öleceğiz!”

Korkuyla bağırmaya devam ediyordum. Onların umurunda bile değildi! Gülüşüp ıslık çalıyorlardı. Mahvolacağımızı anladım. Artık kızak tam uçurumun kıyısındaydı. Kızağın üzerinde kayboluyordum. Aniden başımın üzerinde bir dal görünce;

“Öyleyse ne haliniz varsa görün! Benden günah gitti!” deyip ayağa kalktım ve yakaladığım dala asıldım.

“Tut! Tut!” diye bağrışıyor kadınlar, kendim de duyuyorum.

“Semyon Amca neyin var?”

“Kardeş kardeş! Ateşi söndürün! Semyon amca iyi değil!”

Ateşi söndürdüler. O anda uyanıverdim! Kan ter içerisindeyim. Cibinliğe iki elimle yapışmış öyle bir asılıyordum ki… Anlaşılmayan sesler çıkarıp haykırıyordum. Sonra kendime geliverdim. Meğer her şey yalnızca bir rüyaymış.

YILANIN BAŞI VE KUYRUĞU

(Fabl) - Çeviren: Benan Uca

Bir gün yılanın kuyruğuyla başı "Kim daha önce gider?" diye iddiaya girmişler. Yılanın başı, "Sen benden önce gidemezsin; gözün, kulağın yok!" demiş.

Yılanın kuyruğuysa ona şöyle yanıt vermiş;

"Ama buna karşılık bende güç var; seni ben itiyorum akıllım! Eğer istersem şu ağacın çevresini dolanırım, sen yerinden bile kımıldayamazsın!"

Yılanın başı "Görelim bakalım!" diye üstelemiş. Bunun üzerine yılanın kuyruğu başından kopup atlamış ileriye. Yılan başından ayrılır ayrılmaz da kuyunun içine düşüvermiş. Oracıkta kalakalmış.

TAVUK VE SAHİBİ

(Fabl) - Çeviren: Benan Uca

Bir tavuk her gün yumurtluyormuş. Sahibesi de, "Eğer daha çok yem verirsem tavuk daha çok yumurta verir," diye düşünmüş. Öyle de yapmış. Ama gelgelelim tavuk çok yem yemekten yağ bağlamış ve artık hiç yumurtlamamış.

FİL

(Yaşanmış bir olay) - Çeviren: Benan Uca

Bir Hintlinin fili varmış. Sahibi onu az beslemesine karşın çok iş yaptırırmış. Bir gün filin tepesi atmış ve sahibini ezivermiş. Hintli oracıkta ölmüş.

Hintlinin karısı ağlayarak çocuklarını filin ayağının önüne atmış ve şöyle demiş:

"Hey gidi koca fil! Sen onların babalarını öldürdün! Şimdi de onları öldür!"

Fil çocuklara bakmış; sonra hortumuyla çocuklardan en büyüğünü alıp sırtına oturtmuş. Bundan sonra fil onu sahibi seçmiş ve onun bütün dediklerini yapmış.

HIRSIZ KENDİNİ NASIL ELE VERDİ?

(Yaşanmış bir olay) - Çeviren: Benan Uca

Bir gece hırsızın biri, sessizce bir tüccarın evinin tavan arasına girmiş. Oradan birkaç top kürk ve keten kumaş almış. Sonra da hemen çıkmak istemiş. O anda ayağı takılmış ve gürültü çıkmış. Tüccar yukarıdaki gürültüleri duyunca hizmetçisini çağırmış ve elinde mumla tavan arasına çıkmaya başlamış.

Uyur uyanık halde olan hizmetçi tüccara;

"Neyi arayacağız efendim? Bakınız kimseler yok. Herhalde bir kediydi," demiş. Ancak tüccar yine de tavan arasına çıkmış. O sırada hırsız birisinin geldiğini duyunca kürkleri ve keten kumaş toplarını eski yerine koymuş.

Sonra da saklanacak yer aramış ve yerde büyük bir yığın görmüş. Meğer bu bir tütün yaprağı yığınıymış. Hırsız tütünü eşeleyip içine saklanmış. Üstünü de tütün yapraklarıyla örtmüş. Tam o sırada da tüccar ve hizmetçisi odaya girmişler. Hırsız saklandığı yerden onların konuşmalarını dinlemeye başlamış.

Tüccar, "Duydum, ağır bir şey düştü," demiş.

Hizmetçisiyse, "Ne kıpırdayacak efendim? Sesi çıkaran ya kedidir ya da hayalet…" demiş.

Tüccar tütün yığınının yanından geçmiş, ama hiçbir şey fark etmemiş. Hizmetkârına dönüp;

"Eh, haydi gidelim. Görünen o ki kimsecikler yok!" demiş.

Hırsız onların gideceklerini duyar duymaz hemen her şeyi yeniden toplayıp pencereden kaçmayı düşünmüş. Ama tam o sırada zavallı hırsız tütün kokusundan burnunun kaşındığını hissetmiş. İçinden öyle bir hapşırmak gelmiş ki eliyle ağzını sıkıca kapatmasına karşın hapşırığını durduramamış. Tüccar ve hizmetçisi tam odadan çıkmak üzereyken birinin "Hapşu hapşu hapşu!" diye hapşırdığını duymuşlar. Hemen geri dönüp hırsızı oracıkta yakalayıvermişler.

KÜÇÜK BALIK VE BALIKÇI

(Fabl) - Çeviren: Benan Uca

Balıkçı küçük bir balık tutmuş. Küçük balık ona, "Balıkçı, beni suya bırak. Görmüyor musun ben çok küçüğüm.

Benden sana ne fayda gelir? Ancak beni bırakırsan, kocaman olurum. İşte o zaman yakalarsın. Daha çok kazancın olur," demiş.

Balıkçıysa küçük balığa bakıp şu yanıtı vermiş:

"Daha çok kâr edeceğim diye elindeki küçük şansı kaçıran ahmaktır!"

KÖYLÜ TAŞI NASIL KALDIRDI?

(Yaşanmış bir olay) - Çeviren: Benan Uca

Kentin birinin ortasında büyük bir taş duruyormuş. Bu taş öyle çok yer kaplıyormuş ki insanların dolaşmasına engel oluyormuş. Bunun üzerine yetkililer mühendisleri çağırıp onlara bu taşı nasıl kaldıracaklarını ve ne kadara mal olacağını sormuşlar.

Bir mühendis taşın barutla parçalanması ve sonra da parçalar halinde kentten çıkarılması gerektiğini söylemiş. Bu işin 8000 rubleye yapılabileceğini belirtmiş.

Başka birisi de taşın altına bir silindir koyup taşın yerinden oynatılarak kentten çıkarılmasını teklif etmiş. Bu işin 6000 rubleye mal olacağını söylemiş.

Halkın arasından bir köylü öne çıkıp;

"Ben bu taşı kaldırırım ve bunun için sadece 100 rublenizi alırım," demiş. Kimsenin kendisine bunu nasıl yapacağını sormasına kalmadan da anlatmaya başlamış:

"Taşın yanına büyük bir çukur kazacağım ve toprağı alana dağıtacağım. Taşı çukura itip üstünü toprakla kapatacağım."

Köylünün önerisini kabul etmişler ve o söylediği işi yapmış. Bu iş için ona 100 ruble vermişler. Ayrıca bu zekice fikri için de fazladan 100 ruble hediye etmişler.

DOKUNMAK VE GÖRMEK

(Bilgilendirici metin) - Çeviren: Benan Uca

İşaret parmağınla orta parmağını "Ben sana küstüm!" işareti yapar gibi yap ve parmağınla bir bilye ucuna dokun. Öyle dokun ki parmaklarının arasından geçebilsin. Bunu yaparken de gözlerini kapat. Sana o zaman orada iki top varmış gibi gelecektir. Ama gözlerini açıp baktığında bir tane olduğunu göreceksin. İşte parmakların seni yanılttı, gözlerinse sana doğru olanı gösterdi.

Şimdi de temiz bir aynaya bak. Aynanın kapı veya pencere olduğunu göreceksin. Çünkü çevrende ne varsa onu gösterecek. Ancak dokununca onun ayna olduğunu düşüneceksin. Bu sefer gözlerin seni aldattı, parmaklarınsa sana doğru olanı bulmanda yardımcı oldu.

KÖPEKÇİK ELİNDEKİ ETİ NASIL KAYBETTİ?

(Fıkra) - Çeviren: Benan Uca

Köpekçik ağzında bir et parçasıyla ırmağın üzerindeki köprüden geçiyormuş. Birdenbire suda kendisini görmüş. Köpekçik bu ya, orada et taşıyan bir başka köpek var san-

mış. Sonra da gördüğü köpeğin etini almak için kendi etini atmış. Ancak suda gördüğü et de aniden yok oluvermiş. Bu sırada kendi etini de dalgalar alıp götürmüş. Köpekçik elinde hiçbir şeyi olmadan öylece kalıvermiş.

ŞAT VE DON

(Masal) - Çeviren: Benan Uca

Yaşlı İvan'ın iki oğlu vardı; Şat İvaniç ve Don İvaniç. Ağabey Şat İvaniç güçlü kuvvetli ve iri yarıydı. Küçük kardeş Don İvaniç ise ufak tefekti. Babaları onların iyi bir yaşam sürmesi için her yolu gösterdi ve onlara kendisini iyice dinlemelerini öğütledi.

Şat İvaniç babasının öğütlerini dinlemedi ve gösterdiği yoldan gitmedi. Yolunu şaşırıp perişan oldu. Don İvaniç ise babasını dinledi ve kendisine gösterdiği yoldan gitti. Bütün Rusya'yı dolaştı ve herkes onu tanıdı.

Tula vilayetinin Yepifan ilçesinde bir köy vardır. Bu köyde "İvan Göl" adında bir göl vardır. Bu göl iki koldan farklı iki yere akar. Birinci kol öyle dardır ki onun üzerinden bir adımda geçebilirsiniz. Bu kolun adı "Don"dur. Don her zaman dosdoğru akar, ne kadar uzağa giderse o kadar genişler. İkinci kolun adıysa Şat'tır. Şat dolambaçlıdır.

Don bütün Rusya'yı geçip Azak Denizi'ne dökülür. Orada pek çok balık, üstünde dolaşan sandallar ve gemiler vardır. Şat ise Tula vilayetinden hiç çıkmaz ve Upa Nehri'ne dökülür.

İKİ KARDEŞ

(Masal) - Çeviren: Benan Uca

İki kardeş birlikte seyahate çıkmışlar. Öğlen olunca ormanda dinlenmeye çekilmişler. Uyandıklarında bir de ne görsünler! Yanlarında, üzerinde yazılar olan bir taş duruyor. Kardeşler hemen taşın üzerinde yazan yazıyı çözmeye çalışmışlar. Taşın üzerinde şöyle yazıyormuş:

"Bu taşı bulan kişi ormanın içinden dümdüz gitsin. O zaman karşısında bir nehir görecek. Nehri yüzüp karşı tarafa geçsin. Burada bir ayı ve yavrularını görecek. Yavruları anne ayıdan ayırsın ve hemen hızla dağın tepesine doğru koşsun. Dağın üstünde bir ev olacak. O evde mutluluğu bulacaksın."

Kardeşler bu yazıyı okumuşlar. Küçük kardeş, "Haydi birlikte gidelim. Belki de bu nehri yüzerek geçeriz, ayı yavrularını birlikte kaçırır ve sonra dağa tırmanıp orada bulunan evde mutluluğu buluruz," demiş.

Bunun üzerine büyük kardeş konuşmaya başlamış.

"Ben ormana ayı yavrularını kaçırmaya gitmem, ayrıca sana da tavsiye etmem. Öncelikle hiç kimse bu yazının doğru olup olmadığını bilmiyor. Belki de taş ve üzerindeki yazı, olur ya bir şakadır. İkincisi, belki de biz yazıyı yanlış anlamış olabiliriz. Eğer bu yazılanlar doğruysa biz ormana gidinceye dek gece olacak ve nehre rastlamazsak yolumuzu kaybedeceğiz. Hem nehri bulursak yüzerek nasıl geçeceğiz? Nehir hızlı ve çok geniş olabilir. Üçüncüsü, diyelim ki nehri yüzerek geçtik. Peki, sen ayıdan yavrularını ayırmak o kadar kolay mı sanıyorsun? Ayı bizi eline geçirirse, mutluluğu elde etmek

uğruna her şeyimizi kaybederiz. Hadi diyelim ki yavruları götürecek olduk, hiç dinlenmeden dağın tepesine nasıl koşarız? En önemlisi de bu taşın üzerinde bizim nasıl bir mutluluğu bulacağımız yazılmamış. Belki de bizi orada öyle bir mutluluk bekliyor ki bizim aslında ona hiç ihtiyacımız yoktur."

Küçük kardeş şu yanıtı vermiş:

"Bence senin düşündüğün gibi değil. Boş yere taşın üzerinde yazı belirmedi ya... Üstüne üstlük yazıda her şey açıkça anlatılmış. Eğer denersek bize kötü bir şey olmayacak. Ancak biz gitmezsek ve bizim yerimize herhangi birisi bu yazıyı okur ve talihini bulursa, biz hiçbir şey elde edemeyeceğiz. Emek vermeden, çaba sarf etmeden bu dünyada insan hiçbir şeyden mutluluk elde edemez. Ayrıca kimsenin benim korkak olduğumu düşünmesini istemiyorum."

Kardeşinin bu sözlerini büyük kardeş şöyle yanıtlamış:

"Bir atasözü der ki, 'büyük mutluluk ararsan, sahip olduğun küçük mutlulukları da kaybedersin.' Yine bir başka atasözü de, 'gökteki leylekten, elindeki serçe daha değerlidir,' der."

Bunun üzerine küçük kardeş de şunları söylemiş:

"Bir atasözü de der ki, 'kurttan korkan ormana gitmez.' Bir başkası da 'yatan taşın altına su gitmez,' der. Bence biz oraya gitmeliyiz."

En sonunda küçük kardeş gitmeye karar vermiş, ağabeyiyse kalmış. Küçük kardeş ormana girdiğinde nehri bulmuş ve yüzerek karşıya geçmiş. Kıyıya çıkınca anne ayının uyuduğunu görmüş. Hemen küçük yavruları kapıp tepeye doğru koşmuş.

Yukarıya doğru koşarken önüne gruplar halinde insanlar çıkmış, onu güzel bir kupa arabasına oturtup kente götürmüşler. Küçük kardeşi kendilerine çar seçmişler. Küçük kardeş orada beş yıl saltanat sürmüş. Altıncı yıl kendisinden daha güçlü olan bir çar ona savaş açmış ve kenti fethetmiş. Küçük kardeşi de kentten kovmuş.

O zaman küçük kardeş yine bir yolculuğa çıkmış ve abisini bulmuş. Abisi bir köyde kendi halinde geçinip gidiyormuş. Kardeşler birbirlerini görünce pek sevinmişler ve başlamışlar yaşamlarını anlatmaya…

Büyük kardeş, "Bak, benim dediğim doğru çıktı. Ben bütün hayatımı sakin ve huzurlu yaşadım. Sense gittin ve çar oldun; buna karşılık çok acılar çekti," demiş.

Küçük kardeş, "O zaman ormana, o dağa neden gittim bilmiyorum. Ama ben ormana gittiğim için hiç pişman değilim. Şu an durumum kötü olsa bile hayatımda anlatabileceğim pek çok anım var. Ama senin hiçbir şeyin yok," demiş.

KİRPİ İLE TAVŞAN

(Öykü) - Çeviren: Benan Uca

Günlerden bir gün, tavşan kirpiyle karşılaşır karşılaşmaz ona şunları söylemiş:

"Kirpi her şeyin güzel de bacakların eğri; birbirine dolaşıyor."

Kirpi bu sözlere kızmış:

"Benimle neden dalga geçiyorsun tavşan? Benim eğri

bacaklarım senin düzgün bacaklarından daha hızlıdır! Birazcık bekle, eve gidip geleyim de bir yarışalım seninle," demiş.

Kirpi eve gidip eşine;

"Ben tavşanla iddiaya girdim. Onunla yarışacağım," demiş.

Kirpinin karısı şaşırmış.

"Sen aklını mı kaçırdın Kirpi bey? Sen nasıl tavşanla yarışacaksın ki? Onun bacakları hızlıdır, seninkilerse hem eğri hem de yavaş giderler," demiş.

Bunun üzerine kirpi karısına;

"Onun bacakları hızlı çalışır, ama benim de aklım hızlı çalışıyor. Sen benim sana dediklerimi yap yeter. Haydi kalk gidiyoruz!" demiş.

Kirpi ve karısı sürülmüş bir tarlaya gelmişler. Kirpi hemen karısına;

"Sen bu sapan izinin sonuna saklan. Biz tavşanla öteki uçtan başlayacağız koşmaya. Tavşan koşmaya başladığında ben saklanacağım. O koşarak sana doğru gelir gelmez sen tavşana; 'Ohoo, ben seni çoktandır bekliyorum,' diyeceksin. O seni benden ayırt edemez. Benim sen olduğumu zanneder," demiş.

Kirpinin karısı sapan izine saklanmış, kirpi de tavşanla öteki uçtan koşmaya başlamış. Tavşan hızlanır hızlanmaz kirpi geriye dönüp saklanmış. Tavşan koşarak sapan izinin öteki ucuna gelmiş. Oysaki kirpinin eşi çoktandır orada bekliyormuş. Tavşanın geldiğini görünce hemen; "Oooo tavşan, nerde kaldın? Ben de oturdum seni bekliyorum!" demiş.

Tavşan karşısındakinin kirpinin karısı olduğunu fark edememiş ve şaşkınlıkla baka kalmış. Kendi kendine, “Bu da ne demek şimdi? O beni nasıl olur da geride bırakır!” diye düşünmüş.

“Şey...” demiş tavşan. “Hadi gel bir kez daha yarışalım!”

“Haydi!” demiş kirpinin karısı da.

Tavşan yine başlamış önden koşmaya, kirpinin karısı da dönüp saklanmış. Tavşan koşarak hızla öbür uca gelmiş. Ama bir de bakmış ki kirpi çoktan oradadır!

Kirpi tavşanı görünce hemen; “Eeee tavşan, ne oldu? Ancak gelebildin. Ben de burada çoktandır seni bekliyorum!” diye alay etmiş.

Tavşan içten içe, “Bu da ne şimdi? Bu nasıl olur? Bu kez çok hızlı koştum, ama yine de beni geçti!” diye düşünmüş. Sonra kirpiye bir kez daha koşmayı teklif etmiş. İçinden de “Şimdi beni geçemeyecek!” diyerek aklı sıra hırslanıyormuş.

“Koşalım bakalım,” demiş kirpi.

Tavşan yine başlamış var gücüyle koşmaya. Sapan izinin ucuna geldiğinde bakmış ki kirpi yine karşısında oturup duruyor! Tavşan artık yapacak şey bulamamış. Kendinden geçip tarlanın o başından bu başına koşmuş da koşmuş… Sonunda ayakta duracak hali kalmamış ve anlamış ki kimseyi küçümseyerek dalga geçmemeli. O günden sonra tavşan bir daha kimseyle bahse girmemek için kendi kendine söz vermiş.

PRENS VE ŞAHİN

(Öykü) - Çeviren: Canan Ünlü

Ilık bir bahar günü ava çıkan prens, sevimli şahinini tavşanın arkasından salmış ve kendi de onların peşinden gitmiş.

Bu sırada şahin tavşanı yakalamış; prens de onun güçlü pençelerinden tavşanı alıp susuzluğunu gidermek için su aramaya çıkmış.

Prens biraz dolaştıktan sonra tepede su bulmuş; ancak su, pınardan damla damla akıyormuş. Prens eğerinden su kabını alıp suyun kenarına gelmiş ve kâsesini ağzına kadar suyla doldurduktan sonra onu içmek istemiş. Fakat tam bu sırada, şahin aniden kanatlarını çırparak gelip kâsedeki suyu dökmüş. Prens kâseyi yeniden eline alıp bir süre beklemiş. Sonra yine kâseyi ağzına kadar doldurup içmek üzere ağzına götürmüş. Ama tam suyu içecekken şahin yine kanat çırparak gelip suyu dökmüş.

Prens üçüncü kez kâseyi ağzına kadar doldurup dudaklarına doğru yaklaştırdığında, şahin yine bir şekilde suyu dökmeyi başarmış. Buna sinirlenen prens, yakaladığı şahini taşa vurarak öldürmüş.

Bu sırada prensin uşakları gelmiş. İçlerinden biri daha fazla su bulup kâseyi doldurmak için yukarı doğru gitmiş. Ancak çok geçmeden boş kâseyle geri dönüp prense şunları söylemiş:

“Burada su içmek yasak! Suyun olduğu yerde yılan var ve bu yılan suya zehrini bırakıyor. Bu yüzden şahinin suyu dökmesi gerçekten çok iyi olmuş; eğer bu suyu içseydiniz ölecektiniz.”

Bunun üzerine prens büyük bir pişmanlık duymuş. Kendi kendine,

"Şahine çok kötü davrandım; o benim hayatımı kurtardı, bense onu öldürdüm," demiş.

İKİ ARKADAŞ

(Fabl) - Çeviren: Canan Ünlü

İki arkadaş birlikte ormana gitmişler ve orada bir ayıya rastlamışlar. Arkadaşlardan biri ayıyı görünce hemen kaçıp ağaca tırmanmış ve saklanmış. Ötekiyse yolda kalakalmış. Kurtulmak için yapacağı hiçbir şey yokmuş. O da hemen yere yatıp ölü taklidi yapmış.

Ayı yerde yatan adama yaklaşıp onu koklamış; adam korku içinde nefesini tutup beklemiş. Ayı adamı biraz kokladıktan sonra onun ölü olduğunu düşünüp uzaklaşmış.

Ayı uzaklaşır uzaklaşmaz, ağaca tırmanmış olan adam aşağıya inmiş. Arkadaşına bakıp gülerek; "Hadi söyle! Ayı sana ne dedi?" diye sormuş.

Arkadaşı acı bir sesle yanıtlamış onu:

"Ayı bana, 'Tehlike anında arkadaşını bırakıp kaçan insanlar kötü insanlardır,' dedi."

ÜÇ HIRSIZ

(Yaşanmış bir olay) - Çeviren: Canan Ünlü

Köylünün biri eşek ve keçi satmak için kente gitti. Keçinin boynunda bir çan vardı.

Üç hırsız köylüyü gözlerine kestirdiler. İçlerinden birisi; "Ben keçiyi öyle bir çalacağım ki köylü bunu fark etmeyecek," dedi.

İkinci hırsız, "Ben de köylünün elinden eşeği çalacağım," dedi.

Üçüncü hırsız, "Bu zor değil; ben köylünün bütün elbiselerini çalacağım," dedi.

Birinci hırsız yavaş yavaş keçiye yaklaşarak keçinin çanını çıkardı. Çanı eşeğin kuyruğuna taktıktan sonra keçiyi alıp tarlaya götürdü.

Köylü geriye dönüp baktığında bir de ne görsün! Keçi yerinde yok! Bunun üzerine köylü keçiyi aramaya başladı.

İkinci hırsız köylüye yaklaşıp ne aradığını sordu. Köylü, keçisinin çalındığını söyledi. İkinci hırsız "Senin keçini gördüm. Az önce ormanda bir adam yanında bir keçiyle koşuyordu. O yakalamış olmalı," dedi.

Köylü keçiye yetişmek için koşarken hırsızdan eşeğine göz kulak olmasını istedi. Böylece ikinci hırsız da eşeği alıp götürdü.

Köylü ormandan geri döndüğünde bir de ne görsün! Eşeği yok! Köylü ağlayarak yoluna devam etti.

Biraz gittikten sonra göletin yanında bir adamın oturup ağladığını gördü. Bunun üzerine köylü, ağlamasını kesip adama neden ağladığını sordu.

Adam ona, şehre götürmek üzere kendisine bir torba altın verildiğini; ancak dinlenmek için göletin kenarına oturduğunda uyuyakaldığını ve torbasını suya düşürdüğünü söyledi.

Köylü "Neden onu almak için suya girmedin?" diye sordu.

Adam "Ben sudan korkarım ve yüzme bilmem. Ama torbamı kurtaran kişiye 20 altın vereceğim," dedi.

Köylü bunu duyunca sevinçle "Keçim ve eşeğim çalındı, ama şansım döndü ve karşıma bu adam çıktı," diye düşündü.

Sonra da soyunup suya girdi, ama altınlı torbayı bulamadı. Sudan çıktığındaysa kıyıda ne adam ne de elbiseleri vardı.

İşte bu şekilde üçüncü hırsız da onun elbiselerini aldı.

EŞİT MİRAS

(Fabl) - Çeviren: Canan Ünlü

Zengin bir tüccarın iki oğlu varmış. Baba oğulları arasında en çok büyük oğlunu sever ve bütün mirasını ona bırakmak istermiş. Anneyse küçük oğluna kıyamaz ve onun için üzülürmüş. Kocasından çocuklar için zamanı gelinceye kadar mirasını nasıl bölüştüreceğini duyurmamasını rica etmiş. Çünkü o iki oğlunun da babasının mirasından eşit pay almasını istiyormuş. Bunun üzerine tüccar baba, karısını dinleyip kararını kimseye duyurmamış.

Bir gün anne pencerenin kenarında oturup ağlarken pencereye bir gezgin yaklaşıp ona neden ağladığını sormuş.

Kadın ona şu yanıtı vermiş:

"Nasıl ağlamayayım? Benim için her iki oğlum da aynı. Kocam bütün varlığını yalnız bir oğluna vermek istiyor; ötekineyse hiçbir şey vermeyecek. Kocamdan kararını duyurmamasını istedim, kabul etti. Ama hâlâ küçük oğluma yardım etmenin yolunu bulamadım. Küçük oğluma verecek param yok ve bu derdimin çaresini bilmiyorum."

Gezgin ona şunları söylemiş:

"Senin bu derdin kolaylıkla halledilebilir. Git ve bütün zenginliğin büyük oğlana verileceğini ve küçük oğlana hiçbir şeyin verilmeyeceğini duyur; o zaman onlar eşit olacak. Küçük oğlun kendisine hiçbir şeyin kalmadığını öğrenince yabancı ülkeye gidip ustalık ve bilim öğrenir. Büyük oğlunsa babasının yanında yaşar ve hiçbir şey öğrenmez, çünkü zengin olacağını bilir. Babası öldükten sonra büyük oğlan kendisine kalan bütün mirası çarçur eder, küçük oğlansa yabancı ülkede çalışıp zengin olur."

İKİ AT

(Fabl) - Çeviren: Canan Ünlü

İki küçük at iki yük arabasını çekiyorlarmış. Öndeki at yükü gayretli bir şekilde taşıyor, gerideki atsa duruyormuş. Öndeki at gerideki yük arabasından yükü kendine aktarmaya başlamış. Bütün her şey yüklendiğinde, gerideki at yükü olmaksızın önündeki ata şöyle demiş:

“Eziyet çek ve terle! Ne kadar özenle çalışırsan o kadar büyük eziyet çekersin.”

Hana geldikleri zaman hanın sahibi onları görünce şöyle düşünmüş:

“Neden ben boşuna iki at besleyeyim ki? İki atın yemini birine verip ötekini keseyim. En azından derisinden yararlanırım.”

Sonra düşündüğü gibi de yapmış.

BUZ, SU VE BUHAR

(Bilgilendirici metin) - Çeviren: Canan Ünlü

Buz taş gibi serttir. Eğer buzun içinde bir çubuğu dondurursak, bu çubuğu buz yumuşayıncaya kadar çıkaramayız. Su donup buz haline geldiğinde, onun üzerinden yük arabası geçse ya da üzerine 10 pud’luk demir yük atılsa bile buz yine de kırılmaz.

Su donup buz haline geldiğinde sert ve sağlam olur. Isındığında da erimeye başlar. Onun içinde kalıp donan şey elle çıkarılabilir, ayaklarının altında kırılabilir ve hatta 1 funtluk* demiri bile tutamaz. Buz ısıtılırsa su halini almaya başlar. Her şey sudan kolay bir şekilde çıkarılabilir ve su, tahta parçası dışında her şeyi içine çeker.

Eğer su daha çok ısıtılırsa, o zaman nesneler içine daha hızlı batar. Soğuk suda ılık suya göre daha kolay yüzülür. Sıcak sudaysa tahta parçası da batar.

Su daha da ısıtılırsa, o tamamen buharlaşıp uçar. Bu-

* Funt: Ruslarda 409,5 gram ağırlık ölçüsü birimi.

har artık hiçbir şeyi tutamaz ve farklı yönlere doğru uçuşup gider.

Eğer suyu kaynatırsak kapağın kenarından çıkan su buharlaşır. Soğuk bir yüzeyle karşılaşınca damlalar oluşur ve aşağıya doğru akar, yani tekrar su olur. Bu su, bir araya geldiğinde ve don olduğunda tekrar buz haline gelir.

Su ısındığında buhar oluşur, su soğuduğundaysa buz oluşur. İşte hep böyle olur: su ısındığında buharlaşır, soğuduğundaysa sertleşir.

Buzda ısı yoktur, suda biraz ısı vardır, buhardaysa oldukça ısı vardır.

Eğer bir buz parçası başka bir buz parçasıyla yan yana getirilip birbirlerine sürtünürlerse buz ne ısınır ne de soğur.

Buzun üzerine su dökülürse, o zaman buz erir, su da soğur. Eğer su çoksa buz erir, eğer buz çoksa o zaman da su donar.

Buzun üzerine buhar verilince buz ısınır, buhar soğur. Buz ısınınca erir ve su haline gelir, buharın sıcaklığı azalır ve böylece su oluşur.

Hava ve su soğuksa o zaman ne su ısınır ne de hava soğur. Peki hava ılık ve su soğuksa ne olur? Havadaki ısı suya geçer, su ılınmaya başlar, hava soğur. İkisinin sıcaklığı aynı olana kadar böyle devam eder.

Hava sudan daha ılıksa su ısınır, hava soğur; su havadan daha ılıksa o zaman hava ısınır, su soğur.

Havada sıvı haldeki sudan donmuş su oluşuyorsa bu, suyun havadan daha ılık olduğu ve onun soğuyacağı; havanınsa ısınacağı anlamına gelmektedir.

Havada buhar halindeki sudan sıvı haldeki su oluşuyor-

sa bu, havanın buhar halindeki sudan daha soğuk olduğu ve suyun soğuyup havanın ısınacağı anlamına gelmektedir.

Eğer su buharlaşıyorsa bu, havanın daha ılık olduğu, onun soğuyacağı, sertleşeceği, buzun eriyeceği anlamına gelmektedir.

Buzla bir şeyi ya da bir yeri ısıtmak olanaksızdır, ama suyla ve buharla bir yer ya da bir şey ısıtılabilir. Suyla şu şekilde ısıtılabilir; soğuk eve su borusu çekilir. Su donduğunda, buz ortaya çıkar. Ama buzu borudan çıkarıp götürmek gerek. Sonra da aynı şey olur, böylece oda yavaş yavaş ısınmaya başlar ve donmaz. Peki neden böyle oluyor? Su böyle donduğunda havaya daha fazla ısı bırakır ve sıcaklıklar eşit oluncaya kadar da bırakır ve su donmaz.

Oda buharla şu şekilde ısınır; soğuk oda buharla doldurulur. Buhar soğumaya başlar, damlalar aşağıya doğru akar ve su halini almaya başlar. Bu su da odadan çıkarılır. Böylece oda ısınır.

Peki neden bu böyle oluyor? Buhar su olmaya başladığından, kendisindeki fazla ısıyı havaya bırakır.

Sudan buz meydana geldiğinde ve buhardan su meydana geldiğinde sudaki ve buhardaki ısı havaya geçer ve hava daha ılık olmaya başlar. Buzdan su meydana geldiğinde ve sudan buhar meydana geldiğindeyse o zaman havadaki ısı suya ve buhara geçer, böylece hava soğumaya başlar.

Eğer ılık bir odayı soğutmak istiyorsak o zaman içeriye bir buz alalım ve onu erimeye bırakalım. Peki neden soğumaya başlayacak? Şu şekilde; buz suya dönüşmek için oda sıcaklığını içine çekecektir.

Suyu soğutmak istiyorsak, suyu bir kaba döküp soğu-

maya bırakalım. Az sonra su azalmaya başlayacak. Peki neden böyle olacak? Çünkü sudan buhar meydana gelir. Hava ne kadar sıcak olursa, bu buharlaşma süreci o kadar hızlı olur. Bu yüzden yağmur yağarken hava daha soğuk olur, ama yağmadan önce hava daha ılık olur.

Yağmur yağarken havanın sıcaklığını içine alarak buharlaşır, ama yağmadan önce havada dolaşan buharlar soğuyarak bulutlara dönüşür.

ÖYKÜLER

Çeviren: Canan Ünlü

Vasya'nın 4 Gepik'i* vardı. Fırına gidip küçük bir ekmek aldı, ona parasının üstünü verdiler. Vasya eve giderken karşısına çıkan dilenci ondan yardım istedi. Vasya küçük ekmeği dilenciye vermenin yazık olacağını düşündü. Dilenciye önce parayı verdi; ama sonra haline acıdı. Geri dönüp küçük ekmeği de verdi.

***

Buldukları yumurtayı paylaşmak isteyen iki fare, üzerlerinde bir karganın uçtuğunu ve yumurtayı almak istediğini görürler ve yumurtayı kargadan nasıl kurtaracaklarını konuşmaya başlarlar. Yumurtayı yuvalarına taşımayı düşünürler. Ama bunu nasıl yapacaklardır? Sonunda iki fare şu kararı verir: Farenin biri sırtüstü uzanıp yumurtayı karnında tutar; öteki de fareyi kuyruğundan tutarak deliğin içine çeker.

***

* Gepik; Rus para birimi.

Minik fare bir gün dolaşmaya çıkmış. Bir süre avluda dolaştıktan sonra tekrar annesinin yanına gelmiş. Annesine;

“Ooooo anneciğim, ben iki hayvan gördüm; birisi çok korkunç ötekiyse çok iyi,” demiş.

“ Nasıl hayvan bunlar?” diye sormuş annesi.

Farecik anlatmaya başlamış:

“Korkunç olan avluyu dolaşıyordu. Onun siyah bacağı var, ibibiği kırmızı, gözlerini fal taşı gibi açmış, burnu kanca gibiydi. Yanından geçerken ağzını açtı, bacağının birini kaldırdı ve öyle yüksek sesle ötmeye başladı ki korkudan nereye gideceğimi bilemedim.”

Anne fare;

“Bu horoz,” demiş. “O kimseye kötülük yapmaz, ondan korkma. E, öteki hayvan nasıldı?”

“Öteki güneşte yatmış ısınıyordu. Onun boynu ak, bacakları boz ve düzdü. Kendi ak göğsünü yalıyor ve kuyruğunu hafifçe sallayarak bana bakıyordu.”

Anne fare kızgın bir sesle bağırmış.

“Seni aptal seni. Bu kedinin ta kendisidir.”

KARINCA VE GÜVERCİN

(Fabl) - Çeviren: Canan Ünlü

Nehre inip kana kana su içmek isteyen karıncaya bir dalga çarpınca, karınca az kalsın boğuluyormuş. Bu sırada nehrin üzerinde uçan güvercin gagasında bir dal

taşıyormuş. Karıncanın boğulmak üzere olduğunu görünce dalı ırmağın içine bırakmış. Karınca dalın üstüne çıkıp kurtulmuş.

Daha sonra avcı, nehrin kenarında duran ağını güvercinin üstüne atıp onu yakalamak istemiş. Karınca sürünerek avcının yanına gitmiş ve onu bacağından ısırmış. Canı yanan avcı büyük bir çığlık atmış. Böylece sesi duyan güvercin havalanarak uçup gitmiş.

YALANCI

(Fabl) - Çeviren: Canan Ünlü

Çayırlıkta koyun otlatan çocuk, birden bir kurt görmüş gibi bağırmaya başlamış. Durmadan;

"Yardım edin! Kurt kurt!" diye bağırıyormuş. Köylüler koşarak gelince çocuğun söylediklerinin gerçek olmadığını görmüşler.

Çocuk iki ya da üç kere daha aynı şeyi yapmış. Ama günün birinde gerçekten sürüsünün yanına kurt çıkagelmiş. Çocuk bağırmaya başlamış:

"Buraya gelin buraya! Kurt sürünün çok yakınında!"

Ama köylüler onun her zamanki gibi yine kendilerini kandırdığını düşünüp yanına gitmemişler. Böylece korkulacak bir şeyin olmadığını gören kurt, sürüdeki koyunları parçalamış.

BUHARALILAR İPEK BÖCEĞİ YETİŞTİRMEYİ NASIL ÖĞRENDİLER?

(Yaşanmış bir olay) - Çeviren: Canan Ünlü

Çok eskiden yalnız Çinliler ipek böceği yetiştirebiliyorlardı. Kimseye bu sanatı göstermiyorlar ve ipekli kumaşları da pahalıya satıyorlardı. Buhara prensi bunu duyunca ipek böceğini elde etmek ve onun nasıl yetiştirildiğini öğrenmek istedi. Çinlilerden kendisine ipek böceğini ve ipek böceğinin yediği dut ağaçlarının tohumlarını vermelerini rica etti. Ancak Çinliler bunu reddettiler. Bunun üzerine Buhara prensi kendisine Çin İmparatoru'nun kızını istemeleri için elçilerini gönderdi. Elçileri gönderirken onlara nişanlısıyla gizlice konuşmalarını tembihledi. Nişanlısına, prensliğinde pek çok şeyin olduğunu, ama ipekli kumaşların olmadığını, gelirken kendisiyle birlikte gizlice ipek böceğini ve onların yediği ağaçların tohumunu da getirmesini yoksa süslenmesi için bir şeyin olmadığını söylemelerini istedi.

Bunun üzerine prenses köydeki ipek böceğini ve dut ağacı tohumlarını toplayıp kendi baş örtüsünün içine sakladı.

Sınırda, bu kadının gizlice bir şey taşıyıp taşımadığı kontrol edilirken, kimse onun baş örtüsünü açmaya cesaret edemedi.

Böylece Buharalılar dut ağaçlarını ve ipek böceklerini elde ettiler. Prenses onlara bunların nasıl yetiştirildiğini öğretti.

KARDEŞİMİ ÖYLE ÇOK SEVİYORUM Kİ...

(Yaşanmış bir olay) - Çeviren: Canan Ünlü

Erkek kardeşim benim yerime askere gittiği için onu öyle seviyorum ki! Bu olay şu şekilde gelişti; her şey kura çekmekle başladı. Kura bana çıkmıştı, oysa evleneli daha bir hafta olmuştu. Karımı bırakıp gitmek istemiyordum.

Annem ağlayıp sızlanmaya başladı, "Petruşka nasıl gider? O daha genç," dedi.

Yapılacak bir şey yoktu; hazırlanmaya başladım. Karım bana gömlek dikti, para topladı. Ertesi gün de kente inip askerlik şubesine gittim. Annem ağlayıp sızlanıyordu, bense gitmem gerektiğini düşünüyordum. Yüreğim ölüme gidecekmiş gibi sızlıyordu.

Akşam üstü hepimiz akşam yemeğinde toplandık. Kimse yemek yemek istemiyordu. Büyük erkek kardeşim Nikolay, sobanın üstündeki yatağa uzandı, herkes susuyordu. Bu sırada genç karım da ağlayıp sızlanıyordu. Babam öfkeli bir şekilde oturuyordu. Annem masaya çorbayı koydu, ama kimse ona dokunmuyordu.

Annem sobanın üstündeki yatakta yatan Nikolay'a akşam yemeği yemesi için seslendi. Nikolay aşağı inip sofraya oturdu ve, "Kendini üzme anne, Petruşka için askere gideceğim, ben büyüğüm. Bakarsın bir şey olmaz. Askerlik görevimi yerine getirdikten sonra eve dönerim. Sense Petr, ben yokken anneme, babama ve karıma iyi bak," dedi.

Ben sevindim, annem de dövünmeyi bırakıp Nikolay'ı yola hazırlamaya başladı.

Sabah uyanıp benim yerime kardeşimin askere gideceği aklıma gelince canım sıkıldı.

“Nikolay gitmesin, benim sıram ve bu yüzden de ben gideceğim,” dedim.

Bir taraftan hiçbir şey söylemeden Nikolay hazırlanıyordu, öteki taraftan ben. Her ikimiz de kente askerlik şubesine gidip sıraya girdik. Sağlıklıydık; ama muayene olmak ve çürüğe ayırıp ayırmayacaklarını öğrenmek için bekliyorduk.

Kardeşim bana, “Beni özleme; ben kendi isteğimle gidiyorum,” dedi. Ağlayarak eve döndüm. Şimdi bile kardeşimi hatırladığımda onun için hayatımı verebilirdim gibi geliyor bana.

ÇOCUK VE ARI KOVANLARI

(Öykü) - Çeviren: Canan Ünlü

Dedem yazın arı kovanlarının bulunduğu bahçede yaşıyordu. Onun yanına gidip geldiğim zamanlarda bana bal veriyordu.

Bir keresinde arıların bulunduğu bu bahçeye gittim ve kovanların arasında gezinmeye başladım. Arıdan korkmuyordum, çünkü dedem bana arıların olduğu yerde yavaş yavaş gezinmeyi öğretmişti.

Arılar bana alışmıştı ve beni sokmuyorlardı. Birden bir kovanda değişik bir vızıltı duydum. Bunun üzerine kulübeye dedemin yanına gidip bunu ona anlattım.

Dedem benimle birlikte gelip kendisi de bu vızıltıyı dinledi. Sonra da bana şunları anlattı:

“Daha önce bu kovandan eski kraliçe arıyla bir oğul arı uçup gitti, ama sonra yeni kraliçe arılar yetişti. Bu vızıldayanlar onlardır. Onlar da yarın öteki kovandakilerle birlikte uçacaklar.”

Bunun üzerine dedeme bu kraliçe arılarının nasıl olduğunu sordum. Dedem, “Kraliçe arı, insanlardaki çar gibi bir şeydir. Arılar onsuz olamazlar,” dedi.

Bunun üzerine dedeme, onları nasıl tanıyabileceğimi sordum. O da bana, “Yarın gel, sanırım yarın doğuracaklar. Sana hem onları gösteririm hem de bal veririm,” dedi.

Ertesi gün dedemin yanına gittiğimde, kulübenin girişinde arılarla dolu olan iki tane kapalı kovanın asılı olduğunu gördüm. Dedem bana maskemi giymemi söyledi ve şalı da boynuma bağladı. Sonra arılarla dolu olan kapalı bir kovanı alıp onu da öteki kovanların yanına taşıdı. Arılar onun içinde vızıldayıp duruyorlardı. Onlardan korkuyordum, bu yüzden ellerimi pantolonumun cebine soktum. Fakat kraliçe arıyı da görmek istiyordum ve sonunda dedemin arkasından gitmeye karar verdim.

Dedem arılıktaki boş kovana doğru yaklaştı ve arılarla dolu olan kovanı getirdi. Kovandaki arıları boş kovanın üzerine doğru silkeledi. Arılar bu boş kovan üzerinde gezindiler ve durmadan vızıldadılar. Dedem de onları süpürgeyle hareket ettirdi.

Dedem süpürgeyle kraliçe arının yerini gösterip;

“Bak, işte bu kraliçe arı,” dedi.

Ben de boş kovandaki kısa kanatçıkları olan bu arıyı uzun uzun seyrettim. Kraliçe arı ötekileriyle birlikte hareket ederek gözden kayboldu. Sonra maskelerimizi çıkarıp dedemle birlikte kulübeye gittik. Dedem bana büyük bir

parça bal verdi. Onu yerken ellerime ve yanaklarıma da bulaştırdım.

Eve gittiğimde annem bana, “Ah seni şımarık, deden yine sana bal yedirmiş,” dedi.

Ben de ona şu yanıtı verdim:

“Dün ben yeni kraliçe arıların olduğu kovanı buldum. Bu yüzden o da bana bal verdi. Şimdi de onları yeni bir kovana taşıyarak yeni bir oğul vermesini sağladık.”

CAMLAR NEDEN TERLER VE ÇİY NEDEN OLUŞUR?

(Bilgilendirici metin) - Çeviren: Canan Ünlü

Islak çamaşırlar kuruduğu zaman, suya ne olur?

Isı nedeniyle her şey genleşir. Su da ısıdan genleşir ve öyle küçük parçalara ayrılır ki gözle görülemezler, ama hava soğursa, o zaman buhar soğur ve görünmeye başlar.

Eğer banyo ısıtılıp tuğlalara su dökülürse, su buharlaşır ve tuğla kurur. Böylece su yine genleşir. Eğer banyo sıcaksa, uçan su havada dağılır. Ama su buharlaşmaya devam ederse, banyonun havası buharla dolar ve fazla suyu içine çekemediği zaman damlalarla bu su akmaya başlar. Eğer bir kap daha su dökersek, su damlaları akar. Fazla suysa en fazla bir kap buharı içinde tutabilir. Banyonun havası ısındığında, bir fıçı suyun buharını içine çeker. Soğuk banyoysa yalnız bir kap suyu içine çekebilir. Fazlasınıysa damlalar halinde tekrar geri akıtır.

Eğer soğuk banyoya sıcak tuğla getirirsek ve tuğlanın üstüne su dökersek, daha küçük bir kap su döktüğümüzde o su buharlaşır ve banyonun havası onu içine çeker.

Cama üflendiğinde, camda buhar zerrecikleri oluşur ve cam ne kadar soğuk olursa, damlalar da o kadar çok olur. Peki bu neden böyle oluyor? İnsan nefesinin camdan daha ılık ve nefesin buhar olmasından kaynaklanıyor. Bu nefes soğuk cama değince, buhar suya dönüşür.

Sünger suyu içine çekince su görünmez ve sünger sıkılmazsa su akmaz; ama sünger sıkılınca su akar. Hava da suyu işte böyle emer; ne kadar sıcak olursa o kadar çok su tutar, ama soğuyunca suyu akıtır.

Yazın bodrumdan soğuk bir tepsi getirdiğimizde, üzerinde hemen su damlacıkları oluşur. Peki bu su nerden geliyor? O zaten oradaydı; ancak hava ılık olduğunda görülmez. Havadaki ısı soğuk tepsiye giderse, tepsinin çevresindeki su soğur ve damlalar oluşur. Bunlar tabii camların üzerinde de oluşur. Eğer oda sıcaksa buharlar havada dolaşır; ama dışarıda hava soğuk olunca cam dışardan soğutulduğu için camın yüzeyi her zaman suyla kaplı olur.

İşte çiy de böyle oluşuyor! Nasıl akşam toprak soğuyorsa, üzerindeki hava da soğur ve bu soğuk havadan buhar zerrecikleri çıkarak toprağın üzerine düşer.

Dışarıda hava soğuk, oda ılık olursa cam terlemez; ama dışarda hava ılık, oda ılık değilse cam yine terler. Bazı geceler hava ılıktır ve çiy oluşur; ama bazen de gece soğuk olur ve çiy yoktur.

Neden böyle oluyor? Bu durum kuru ve nemli havadan oluşur. Hava ısınmadan pek çok buharı kendisinde tuttuğu zaman hava kuru olur; ısınmadan buharı tutamadığı

zamansa hava nemlidir. Kuru hava yarı ıslak süngerdir, nemli havaysa tamamen ıslanmış süngerdir. Hava biraz soğursa ve süngeri biraz sıkarsak su akar. Nemli havada, havadan daha soğuk olan her şey ıslanır; kuru havadaysa herhangi bir ıslak şey kurur. Çünkü buhar çıkar ve hava bu buharları çeker.

AĞAÇLAR NASIL YÜRÜYOR?

(Bilgilendirici metin) - Çeviren: Bedriye Yortanlı

Bir keresinde göletin yanındaki küçük tepenin üzerinde yabani otların kapladığı patikayı temizliyorduk. Çok sayıda yabangülü, söğüt ve kavak yolu kesiyordu. Sonra karşımıza kuşkirazı çıktı. Yolumuzun üstünde yükselen bu ağaç en az on yaşındaydı. Oysa beş yıl öncesine kadar bahçenin temizlendiğini biliyordum.

Bu yaşlı kuşkirazının burada büyümesini hiç anlayamadım. Onu kesip yola devam ettik. Daha sonra kestiğimiz kuşkirazı ağacından daha da büyük yeni bir kuşkirazı ağacı gördük.

Kökünü takip ettim ve onun eski bir ıhlamurun altında yetiştiğini buldum. Ihlamurun dalları onu kendi dallarıyla kapatmıştı. Kuşkirazı toprağın altında güneşe doğru beş arşın uzamış ve güneşi görünce toprağın altından çıkıp büyümeye başlamıştı. Dışardan taptaze görünen bu ağacın kökünün çürümüş olduğunu görünce çok şaşırdım doğrusu. Onu kestiğimde köylülerle sürüklemeye çalıştık; ancak sürüklemek bir yana, onu yerinden bile oynatamadık. Sanki toprağa yapışıp kalmıştı.

“Baksanıza, bir yere mi takıldı?” diye sordum.

İşçi tekrar çukura indi ve kısa süre sonra bağırdı.

“Aaaaa! Baksanıza bunun başka bir kökü varmış. İşte yolun üzerinde!”

Yanına yaklaşıp bakınca işçinin söylediğinin doğru olduğunu gördüm.

Kuşkirazı, ıhlamur onu boğmasın diye ıhlamurun altından çıktıktan sonra tekrar yeni bir kök salmıştı. Benim kestiğim kök çürük ve kuruydu, bu kökse diriydi. Ihlamurun altında yaşayamayacağını anlayarak budağını toprağa yapıştırmış, budaktan bir kök meydana getirmişti. İlk gördüğüm kuşkirazının nasıl büyüdüğünü ancak o zaman anladım. O da aynısını yapmıştı, fakat ben onu bulduğumda eski kökünü tamamen bırakmıştı. Bu yüzden de ben o kökü bulamamıştım.

ASLAN, AYI VE TİLKİ

(Fabl) - Çeviren: Bedriye Yortanlı

Aslan ile ayı yeni avladıkları geyiğin başında onun için dövüşüyorlardı. Ne ayı ne de aslan eti bırakmak istiyordu. O kadar uzun süre dövüştüler ki her ikisi de güçten düşüp yere yığıldılar. Bu sırada kurnaz tilki, aslan ve ayının arasında kalan eti kapıp kaçtı.

KEDİ YAVRUSU

(Yaşanmış bir olay) - Çeviren: Bedriye Yortanlı

Vasya ile Katya kardeşlerin bir kedileri vardı. İlkbahar geldiğinde kedi ortadan kayboldu. Çocuklar kediyi her yerde aradılar, ancak bulamadılar.

Bir gün, ambarın yanında oynarken, yukardan bir kedinin incecik bir sesle miyavladığını duydular.Vasya merdivenle ambarın çatısına tırmandı. Katya ise aşağıda duruyor, kardeşine sürekli "Buldun mu? Buldun mu?" diye soruyordu. Ancak Vasya cevap vermiyordu. Bir süre sonra Vasya neşeli bir sesle bağırmaya başladı.

"Buldum! Bizim kedimiz, yavrularıyla birlikte. Bunlar çok harika şeyler. Hemen buraya gel!"

Katya eve koşup süt getirerek anne kediye verdi. Beş tane yavru kedi vardı. Yavrular biraz büyüdüklerinde annelerinin onları doğurduğu köşeden çıktılar. Çocuklar beyaz pençeli gri kediciği alıp eve götürdüler. Anne kedi öteki yavrularını dağıtmış, bu gri kediciği çocuklar için ayırmıştı. Çocuklar bu kediciği beslediler; onunla oynadılar, onunla uyudular.

Bir gün çocuklar yola oynamaya gittiklerinde kedi yavrusunu da yanlarında götürdüler. Rüzgâr yoldaki samanları uçuruyor, kedi yavrusu da samanlarla oynuyordu. Çocuklar ona bakarak eğlendiler. Daha sonra yol kenarındaki kuzukulaklarını görünce, onları toplamaya başladılar. Bu arada kedi yavrusunu unutmuşlardı. Birden "Arkada, arkada!" diye bağıran birini duydular; sonra bir avcının sıçradığını gördüler.

Avcının yanındaki iki köpek, kedi yavrusunu görmüşler ve onu yakalamaya çalışıyorlardı. Korkan kedi yavrusu kaçmak yerine büzülüp kalmıştı ve öylece köpeklere bakıyordu. Katya köpeklerden korkmuştu. Bağırarak köpeklerden kaçmaya başladı. Vasya ise var gücüyle köpeklerle aynı anda kediye doğru koştu. Köpeklerse kedi yavrusunu yakalamaya çalışıyorlardı. Ancak Vasya vücudunu kedi yavrusunun üzerine kapatarak onu köpeklerden korudu.

Tam bu sırada avcı koşarak gelip köpekleri kovaladı. Vasya kedi yavrusunu eve götürdü ve onun bir daha yola çıkmasına izin vermedi.

KÖYLÜ İLE SU CİNİ

(Masal) - Çeviren: Bedriye Yortanlı

Yoksul bir köylü nehir kıyısında yürürken baltasını nehre düşürdü. Bunun üzerine oturup ağlamaya başladı. Onun ağladığını gören su cini köylüye acıdı. Nehirden altın bir balta çıkarıp "Bu senin baltan mı?" diye sordu.

Köylü;

"Hayır, benim değil," dedi.

Su cini bu kez nehirden gümüş bir balta çıkarıp adama "Bu senin baltan mı?" diye sordu.

Köylü baltaya bakıp, “Hayır. Bu benim baltam değil,” dedi.

Su cini tekrar nehre girip köylünün kendi baltasını çıkardı. Baltasını gören köylü sevinçle, “İşte bu benim baltam,” dedi.

Su cini dürüstlüğünden dolayı üç baltayı da köylüye hediye etti.

Adam köye dönünce arkadaşlarına baltaları gösterip başından geçenleri anlattı. Köylünün arkadaşlarından biri altın ve gümüş baltalara sahip olmak istedi. Bunun için kendi baltasını suya atarak kıyıya çöküp ağlamaya karar verdi.

Ertesi gün nehre inip baltasını suya attı. Su cini altın baltayı çıkarıp sordu. “Bu senin baltan mı?”

Köylü sevinçle, “Benim, benim!” diye bağırdı. Su cini altın baltayı ona vermedi. Nehre girip bir daha çıkmadı. Adam yalan söylediği için kendi baltasını da getirmedi.

YANGIN KÖPEKLERİ

(Yaşanmış bir olay) - Çeviren: Bedriye Yortanlı

Kentlerde meydana gelen yangınlarda, çocukların yangın sırasında evde saklanmaları sık sık meydana gelen bir olaydır ve onları dışarı çıkarmak çok zordur. Çünkü korkudan oldukları yerde büzülüp kalırlar ve seslerini çıkaramazlar. Dumandan dolayı da onları görmek mümkün değildir.

Çocukları yangından kurtarmak için Londra’da eğitimli köpekler vardır. Bu köpekler itfaiyecilerle yaşarlar. Bir ev tutuşup yanmaya başladığında, köpekler, çocukları kurtarmak için yanan eve gönderilir. Böyle bir köpek Londra’da on iki çocuğu kurtardı. Adı Bob’tu. Bir keresinde bir ev tu-

tuşup yanmaya başlamıştı. İtfaiye evin yanına geldiğinde bir kadın ağlayarak itfaiyecilere koşup iki yaşındaki kızının evde kaldığını söyledi. İtfaiyeciler Bob'u çağırdılar. Bob merdivenlere koştu ve dumanların arasında kayboldu. Beş dakika sonra koşarak evden çıktı; ağzıyla kızı gömleğinden yakalamıştı. Anne kızına doğru atılıp ona sarıldı. Kızı hayatta olduğu için sevinçten ağladı.

İtfaiyeciler köpeği okşadılar ve bir yanığı olup olmadığını kontrol ettiler. Fakat Bob kendini hâlâ eve doğru atıyordu. İtfaiyeciler evin içinde hâlâ canlı birinin olduğunu düşündüler ve köpeği bıraktılar. Kısa süre sonra köpek ağzında bir şeyle dışarı fırladı. Bob'un taşıdığı şeyi görünce herkes kahkahalarla gülmeye başladı. Bob'un ağzında büyük bir kukla vardı.

YAŞLI KAVAK

(Öykü) - Çeviren: Bedriye Yortanlı

Bahçemiz beş yıldır bakımsızdı. Balta ve kürek işleri için işçi kiralayıp kendim de onlarla çalışmaya başladım. Kurumuş yabani otları, gereksiz çalılarla ağaçları kestik ve kazıdık. Her şeyden daha çok kavak ve kuşkirazı ağaçları boy atmış ve öteki ağaçları sıkıştırmışlardı. Kavağın kökleri çok derinlere uzanıyordu; onu sökmek olanaksızdı. Topraktaki kökleri kesmek gerekirdi.

Göletin yanında dev gibi bir kavak vardı. Onun çevresindeki açıklık tamamen kavağın filizleriyle, genç kavak fidanlarıyla kaplıydı. Çevrenin neşelenmesini istediğim için fidanların kesilmesini emrettim. Aslında ben yaşlı kavağı rahatlatmak istemiştim, çünkü bütün genç ağaçlar ondan

filizlenmişti ve onun özsuyunu emiyorlardı. Biz genç kavakları keserken bazen suyla dolu köklerin topraktan kazınmasına acıyla bakıyordum. Dört misli kuvvetle çektiğimiz halde, baltalanmış kavakçığı söküp çıkaramıyorduk. Toprağa büyük bir güçle tutunuyor ve ölmek istemiyordu. "Eğer yaşama bu kadar sıkı tutunuyorlarsa, yaşamaları gerekli," diye düşündüm. Ancak kesmek gerekliydi ve ben de kestim. Daha sonra onları yok etmememiz gerektiğini öğrendim, ancak artık çok geçti.

Yaşlı kavağın özsuyuyla yeni filizlerin uzayacağını düşünmüştüm, ancak yanılmışım. Biz onları kesince yaşlı kavak da öldü. Yapraklar aralanınca, bir dalın çıplak kaldığını ve yaza kadar bu dalın kuruyacağını fark ettim. Aslında yaşlı kavak çoktan kurumaya başlamıştı ve bu yüzden yaşamını filizlere vermişti. Filizler bu nedenle böyle çabuk büyümüştü. Bense kavağı rahatlatabileceğimi düşünerek onun bütün çocuklarını öldürmüştüm.